

Uppföljning politiska uppdrag

Tyresö kommunkoncern har i fyra målområden konkretiserat vad som är viktigt att uppnå för att kommunen ska röra sig i rätt riktning mot visionen. Det finns även politiska uppdrag kopplade till målen. Det är uppdrag som verksamheten ska arbeta särskilt med för att uppnå målen. Nedan görs en uppföljning av framdriften av de politiska uppdragen.

Målområde	Status T1	Status T2
Övergripande uppdrag		
1. Öka innovationsförmågan, digitalmognad och arbeta kommungemensamt		
Målområde medarbetare		
2. Kompetensförsörjning		
Målområde leverans		
3. Likvärdig förskola och skola		
4. Socialt hållbart Tyresö för ökad trygghet		
5. Fånga upp ungdomar i riskzon, förhindra gängkriminalitet		*
6. Natur-, kultur- och fritidsverksamheter där alla Tyresöbor i alla åldrar har en meningsfull vardag och fritid.		
7. Bättre förutsättningar för fler företag att starta, etablera sig, ställa om och växa i kommunen		
8. Framtidens gymnasium och ökad sysselsättning		
9. Självförsörjandegraden ska öka		
10. Bostäder och hållbar infrastruktur i hela Tyresö		
Målområde ekonomi och Hållbarhet		
11. Ordning och reda i ekonomin, upptäcka och förhindra välfärdsbrott.		
12. Minskade klimatutsläpp, stärkt park- och naturmiljö		

Grön= uppdraget genomförs enligt plan och kommer levereras i tid, Gul= uppdraget är påbörjad men går inte enligt plan eller riskerar att inte levereras i tid. Röd= uppdraget är inte påbörjad. Vid rött och gult, kommer även finnas kommentar om orsak

samt vidtagna åtgärder. * En ny målgrupp unga har identifierats och samhällstrycket har ökat. Kommunen har tillsammans över förvaltningsgränserna snabbt hittat nya sätt att jobba men i och med detta går uppdraget inte helt enligt plan.

Politiskt uppdrag: Bostadsbyggande och samhällsutveckling i ett växande Tyresö.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Politiskt uppdrag	3
3	Nuläge.....	3
4	Nyläge.....	5
5	Uppföljning	8

1 Inledning

Tyresö kommunkoncern har i fyra målområden konkretiserat vad som är viktigt att uppnå för att kommunen ska röra sig i rätt riktning mot visionen. Till varje målområde finns konkretiserade mål och indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Det finns även politiska uppdrag kopplade till målen. Det är uppdrag som verksamheten ska arbeta särskilt med för att uppnå målen.

Politisk inriktning: Bostäder och hållbar infrastruktur i hela Tyresö. Tyresö ska vara en kommun där alla kan bo och utvecklas. Våra barn och unga ska kunna bo kvar eller återvända till kommunen senare i livet för att bosätta sig. När vi blir äldre ska vi kunna hitta ett väl anpassat boende i kommunen. Vi behöver även ta vår del av ansvaret för ett grönt och hållbart bostadsbyggande och för att möta upp med fler bostäder för dem som vill flytta hit. Det ska vara lätt att välja hållbara sätt att ta sig fram på. Vi värnar våra naturreservat och kulturmiljöer.

2 Politiskt uppdrag

Bostadsbyggandet ska gå hand i hand med infrastruktur och samhällsutveckling i ett växande Tyresö. Kommunen ska arbeta för social och ekologisk hållbarhet och ha ett framgångsrikt samarbete med Tyresö Bostäder och andra aktörer för att säkra en trygg och levande stadsmiljö

- Ett växande Tyresö
- Infrastruktur och samhällsutveckling går hand i hand
- Hållbar stadsutveckling
- Tillsammans för en trygg och levande stadsmiljö

3 Nuläge

Ett växande Tyresö

De senaste årens ökade osäkerhet i ekonomin har resulterat i fallande köpkraft hos hushållen, ökade bostadsräntor, kraftigt ökade byggkostnader och en kärvande finansiering för byggaktörer. Det har lett till att bostadsbyggandet i Sverige har minskat kraftigt jämfört med tidigare år. Byggbranschens utmaningar märks av i Tyresö i form av ökad osäkerhet, framskjutna planer och ökade kostnader. Samtidigt har en förändrad demografi och ett förändrat arbetsliv, där allt fler arbetar på distans, också påverkat vilken typ av bostäder och arbetsplatser som efterfrågas.

Trots osäkra tider finns det på lång sikt en icke tillgodosedd efterfrågan på bostäder i Stockholmsregionen. Det finns även en efterfrågan på mark och lokaler från företag som vill starta eller växa. Utvecklingen av bostäder och arbetsplatser driver efterfrågan på lokaler för kommersiell och offentlig service.

Stadsutveckling för att tillskapa fler bostäder, fler arbetsplatser samt kommersiell och offentlig service pågår i Tyresö. Prioriterade områden för nybyggnation är Granängstorget och delar av Wättinge, Norra Tyresö centrum, Lindalshöjden och Trollbäcken centrumstråk. Arbete med omvandling från fritidshus till permanentbostäder pågår i Östra Tyresö.

Infrastruktur och samhällsutveckling går hand i hand

Samhällsfastigheter

Bostadsbyggandet avspeglas i utvecklingen av kommunens fastighetsbestånd och arbete för att tillskapa nya, och renovera befintliga, samhällsfastigheter pågår. Prioriterade utvecklingsprojekt är vård- och omsorgsboende Strand, Kumla skola, Njupkärrs skolområde och Stimmet skola. Arbetet med att färdigställa den nya ishallen fortsätter.

Det senaste året har byggkostnader ökat samtidigt som kommunens åldrande fastighetsbestånd kräver investeringar i närtid. Ett sätt att minska kostnader är att utnyttja kommunens samhällsfastigheter under fler av dygnets timmar.

Utbyggd transportinfrastruktur

Arbetet med implementeringen av trafikstrategin fortsätter. För att säkerställa tillgänglighet och en långsiktigt hållbar kollektivtrafik i Tyresö har kommunen fortsatt skapa förutsättningar för framtida expressbusslinjer, liksom bytespunkt Gullmarsplan och spår till Tyresö. Kommunen samverkar med övriga Södertörnskommuner för att påverka att regionala och nationella planer tar hänsyn till Tyresö och övriga Södertörnskommuners behov av kollektivtrafikutveckling.

Prioriterade utvecklingsprojekt är Bollmoravägen, cykelstråk Bäverbäcken, gång- och cykelbana Fornuddsparken samt ett antal trafiksäkerhets- och cykelåtgärder. För att skapa förutsättningar för hållbara transporter ska planen för utbyggd laddinfrastruktur i Tyresö implementeras.

Utbyggd infrastruktur för vatten- och avlopp

Utbyggnaden och kommunens infrastruktur för vatten- och avlopp fortsätter. Syftet är att möta behov från omvandlingsområden, säkerställa god vattenstatus men också att förebygga läckor och minska kostnader för bland annat hantering av spillvatten.

Utbyggd infrastruktur för avfallshantering

Mot bakgrund av en ökad befolkning i Tyresö och nya lagkrav finns behov av att utveckla och modernisera infrastrukturen för avfallshantering. Infrastrukturen ska erbjuda en effektiv och hållbar avfallshantering samt stödja omställningen till en cirkulär ekonomi.

Hållbar stadsutveckling

Utgångspunkten ska vara att samhällsutvecklingen i Tyresö ska bidra till en hållbar och klimatneutral kommun. Genom att kombinera god samhällsplanering, klimatsmart byggande, energieffektiva byggnader och ekosystemtjänster minskar kommunen sin påverkan på klimatet och den byggda miljön blir mer motståndskraftig mot konsekvenser från klimatförändringen. Genom god samhällsplanering värnar kommunen också sina kulturmiljöer samt park- och naturmiljöer.

Tillsammans för en trygg och levande stadsmiljö

Tyresö kommun samarbetar med Tyresö bostäder och andra aktörer för en trygg och levande stadsmiljö. Handeln är viktig för en hållbar och attraktiv livsmiljö i Tyresö. Kommunen arbetar tillsammans med näringslivet för att Tyresöborna ska ha nära till ett varierat och livskraftigt handelsutbud. Samverkan för att underhålla och utveckla den byggda miljön för att skapa hela, rena, trygga och snygga stadsmiljöer är också en prioriterad aktivitet.

4 Nyläge

Tyresö ska vara en kommun där alla kan bo och utvecklas. Det ska finnas olika former av boenden som möter Tyresöbornas behov. Alla ska ha möjlighet att välja den bostadsform som svarar på de behov där man befinner sig i livet. Våra barn och unga ska kunna bo kvar eller återvända till kommunen senare i livet för att bosätta sig. När vi blir äldre ska vi kunna hitta ett väl anpassat boende i kommunen. Därför ska vi sträva efter en blandad bebyggelse och främja flyttkedjor. Vi värnar om våra naturreservat och kulturmiljöer och ska sträva efter att bygga på redan ianspråktagen mark samt i kollektivtrafiknära lägen för att det ska vara lätt att välja hållbara sätt att ta sig fram på. Tyresö tar även ansvar för ett grönt och hållbart bostadsbyggande samtidigt som vi möter upp med fler bostäder för dem som vill flytta hit.

Inom mandatperioden:

Ett växande Tyresö

Tyresö ska ha en hållbar utveckling av bostadsbeståndet. Bostadsutvecklingen ska bidra till ökad variation av bostäder för att möta behov och efterfrågan i alla skeden i livet. Tyresö ska ha en bostadsförsörjning för alla.

Nya och befintliga företag ska genom tillgång till mark och lokaler ges förutsättningar att starta och växa.

Förflyttning beskrivs genom uppföljning av

- Antal bostäder och kommersiell yta i antagna planer, beviljade bygglov och slutbesked.
- Status stadsutvecklingsprojekt i prioriterade utvecklingsområden (bostäder, kommersiell yta)

Infrastruktur och samhällsutveckling går hand i hand

Samhällsfastigheter

Tillväxten i Tyresö kommun och behovet av kommunal service och därmed verksamheternas behov av fastigheter och anläggningar går hand i hand. En långsiktigt hållbar anläggnings- och lokalförsörjningsplan optimerar nyttjandet av kommunens fastighetsbestånd. Den kommunala servicen byggs ut på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt och de långsiktiga investeringarna vägs mot behoven i den löpande verksamheten. Nya tekniska lösningar används för att optimera den tekniska driften och minska energiförbrukningen i fastighetsbeståndet.

Förflyttning beskrivs genom uppföljning av

- Status prioriterade samhällsfastighetsprojekt
- Genomförda energieffektiviseringsprojekt på fastighetsbeståndet.

Utbyggd transportinfrastruktur

I Tyresö är det lätt att välja hållbara och säkra sätt att ta sig fram på. Det finns en variationsrikedom i utbudet av transporttjänster och resmöjligheter. Olika trafikslag har olika roller för att skapa tillgänglighet för Tyresöborna. Fler och fler reser med kollektivtrafik och använder andra former av delade transportlösningar. Det är säkert och bra framkomlighet för cyklister. Det är enkelt att köra fossilfritt då tillgången till laddinfrastruktur i Tyresö har utvecklats.

Förflyttning beskrivs genom uppföljning av

- Genomförda aktiviteter som bidrar till att uppfylla målen i trafikstrategin.
- Status prioriterade gång- och cykelbaneprojekt
- Status prioriterade gatuprojekt för förbättrad kollektivtrafik

Utbyggd infrastruktur för vatten- och avlopp

Utbyggnaden och kommunens infrastruktur för vatten- och avlopp fortsätter. Syftet är att möta behov från omvandlingsområden, säkerställa god vattenstatus men också att förebygga läckor och minska kostnader för bland annat hantering av spillvatten.

- Förflyttning beskrivs genom uppföljning av aktiviteter som bidrar till kommunens vattenförsörjning och/ eller hantering av avloppsvatten på ett hållbart sätt.

Utbyggd infrastruktur för avfallshantering

I Tyresö sparar vi på naturens resurser och tror på en cirkulär ekonomi. Så mycket som möjligt återanvänds eller förädlas och avfallsmängderna minskar. Helst blir det inte något avfall alls men det avfall som ändå uppstår hanteras på miljömässigt bästa sätt. Kommunen uppmuntrar cirkulärt beteende och effektiv avfallshantering genom att utveckla infrastrukturen för avfallshantering.

Förflyttning beskrivs genom uppföljning av

- Status utvecklingsprojekt
- Status omställning till förändrad lagstiftning gällande insamling av förpackningar.

Hållbar stadsutveckling

Allt vi gör och alla beslut vi tar i vår stadsutveckling värnar om ekologiska, sociala och ekonomiska värden. Tyresö tar ansvar för ett grönt och hållbart bostadsbyggande samt värnar naturreservat och kulturmiljöer samtidigt som vi växer.

Förflyttning beskrivs genom uppföljning av

- Genomförda aktiviteter för en grön och hållbar stadsutveckling

Tillsammans för en trygg och levande stadsmiljö

Tyresö bygger stad tillsammans med Tyresö bostäder och andra aktörer som vill utveckla Tyresö som plats för medborgare, näringsliv och besökare att leva, bo, verka i.

Förflyttning beskrivs genom uppföljning av

- Genomförda aktiviteter för en trygg och levande stadsmiljö.

5 Uppföljning jan- augusti 2024

Ett växande Tyresö

Arbetet med att skapa förutsättningar för nya bostäder, mark och lokaler för företag och kommersiell service pågår i stort enligt plan. Det är förseningar i vissa stadsutvecklingsprojekt på grund av osäkerhet i ekonomin och kärvande finansiering. Aktörer önskar lägre markpriser samt lägre exploateringsbidrag vilket inte möjligt då intäkterna ska täcka kommunens kostnader för utbyggnad av infrastruktur och allmän plats.

- Utvecklingen av nya bostäder i Granängstorget och delar av Wättinge samt Norra Tyresö centrum har stannat av på grund av förutsättningarna på byggmarknaden. Dialogen med aktörer fortsätter samtidigt som möjligheten att aktivera mark som kommunen själv äger undersöks.
- Utvecklingen av ett nytt företagsområde i Lindalshöjden löper på i stort enligt plan. Medborgardialog är genomförd och dialoger med drivmedelsföretag pågår. Detaljplaneförslaget planeras skickas på samråd ett kvartal senare än planerat.
- Detaljplanearbetet med etapp 1 Trollbäcken centrumstråk löper på men med ökade risker för förseningar på grund av utmaningar med skyfall och farligt gods.
- Omvandlingen av Östra Tyresö fortsätter vilket kommer leda till både större byggrätter och en mer hållbar utveckling. I juli vann detaljplanen och gatukostandsutredningen för Fasanvägen etapp 13 laga kraft.
- Under perioden har bygglov beviljats för nybyggnad av 477 nya bostäder varav majoriteten var bostäder i två större flerbostadshusprojekt. (188 lägenheter i Bollmora berg 3 och 275 lägenheter i Bävern 9.) De två projekten har fått startbesked och byggstartats. Totalt beviljades startbesked för 704 nya bostäder under perioden.

Gul= uppdraget är påbörjad men går inte enligt plan eller riskerar att inte levereras i tid

Infrastruktur och samhällsutveckling går hand i hand

Arbetet med att renovera och planera för ombyggnad eller nybyggnad av samhällsfastigheter i Tyresö pågår enligt plan. De senaste årens kraftigt ökade byggkostnader ökar dock risken i många pågående investeringsprojekt. Ett kommunövergripande arbete för att utveckla investeringsprocessen och anläggnings- och lokalförsörjningsprocessen är påbörjat. I våras kom Tyresös nya befolkningsprognos som visar på en långsammare befolkningsökning och förändringar i demografin. Arbetet med att analysera och förstå dess effekter på framtida lokalbehov och investeringar i samhällsfastigheter är påbörjat.

- Under perioden har det pågått ett intensivt detaljplane- och projekteringsarbete av ny skola, idrottshall, skolgård och fotbollsplan i Njupkärrs skolområde. Kommunfullmäktige fattade beslut om att anta den nya detaljplanen för Njupkärrs skola i augusti.
- Arbetet med uppförandet av Tyresö paviljongskola, dit Njupkärrs skolbarn kommer evakueras när den gamla skolbyggnaden avvecklas, går enligt plan. I somras avslutades

skede två, som bland annat omfattat lednings- och grundläggningsarbeten för skolan samt förberedande arbeten inför finplaneringen.

- Renoveringen av Kumla skola pågår enligt plan. Vid skolstart i augusti kunde Kumla skolas personal och högstadieelever komma tillbaka till helt nyrenoverade lokaler. Skolköket har rivits och byggts om helt för att öka kapaciteten och möta dagens krav på tillagningskök och hus H och S har renoverats. Under sommaren startades totalrenovering av hus M, vilket ska vara klart nästa sommar.
- Det nya, toppmoderna köket på Tyresö gymnasium kunde invigas i augusti. Köket har byggts om och till och har nu en kapacitet på över 2000 portioner. Köket serverar både våra unga och äldre Tyresöbor från flera olika verksamheter och förvaltningar och kan öka sin produktion i takt med att gymnasiet växer. Det har även möjlighet att stötta ytterligare verksamheter vid behov.
- Arbetet med att detaljplanera och projektera för ett vård- och omsorgsboende med 100 lägenheter i Strand fortlöper enligt plan. Samråd genomfördes under april till maj och inkomna synpunkter tas med i det vidare arbetet.
- På samhällsbyggnads- och hållbarhetsnämndens första möte i juni beslutades att ge ett planuppdrag att upprätta ett förslag till en ny detaljplan som möjliggör ett nytt vård- och omsorgsboende i Björkbacken. En växande äldre befolkning ökar behovet av lokaler för vård- och omsorg. Arbetet är uppstartat.
- Efter flera års stillestånd på grund av oförutsedda markförhållanden, en utdragen upphandling, försenade ställevaranser och reparationer av fel i golvkonstruktionen kunde arbetet med att färdigställa ishallen äntligen fortsätta i augusti. Ishallen planeras vara klar och invigas under 2025.

Arbetet med att underhålla och bygga om eller ut infrastruktur pågår enligt plan. Det samma gäller arbetet med att implementera kommunens trafikstrategi.

- I juni undertecknade Tyresö en avsiktsförklaring att tillsammans med Trafikförvaltningen, Stockholms stad, Trafikverket och Haninge kommun skapa förutsättningar för en ny expressbusslinje J1. Expressbusslinjen ska gå mellan Tyresö och Handen med senare förlängning till Flemingsberg, för en snabbare och mer attraktiv kollektivtrafik mellan kommunerna. Avsikten är att väghållarna ska genomföra fysiska förbättringar i väginfrastrukturen medan regionen anpassar busstrafikeringen till ett expressbusskoncept.
- Arbetet med att planera för fysiska förbättringar i väginfrastrukturen och därmed en förbättrad framkomlighet för alla trafikslag på Bollmoravägen pågår.
- Under sommaren har beläggningen på kommunens mer trafikerade vägar förbättrats då många av dem påverkades negativt av kraftiga temperaturväxlingar under årets vintermånader. Asfalteringsarbeten har bland annat utförts på delar av Bollmoravägen, Njupkärrsvägen, Farmarstigen och Tyresövägen med bland annat "glitterrondellen".
- Strax före sommaren öppnade cirka 230 meter ny gång- och cykelväg längs Fornuddsvägen. Den ska hjälpa elever på Fornuddens skola att få en säkrare väg till och från skolan.
- Simvägen utanför simhallen, som är del i Norra Tyresö Centrum etapp 3, har blivit klart. Vägen har fått en mer trafiksäker utformning med bland annat nya cykelvägar, träd och upphöjda passager för fotgängare. Samtidigt har nya ledningar lagts för att försörja den nya ishallen och kommande bostäder inom området med fjärrvärme, el, sopsug, vatten och avlopp.

- I sommar har infrastrukturarbeten på Bollmora gårdsväg, vid kvarteret Järnet 7 blivit färdigställda. Åtgärderna har skapat en välkomnande entré till bostadsområdet och tryggar upp skolvägen till både förskolan och grundskolan i området.
- Sedan kommunen började erbjuda privata aktörer att etablera publika laddstationer på kommunal mark, har 18 ansökningar kommit in. Nio av dessa har fått tilldelningsbeslut och en laddstation har etablerats vid Strandtorget. Alla tilldelade platser är på kvartersmark. Möjligheten att erbjuda etablering även på allmän platsmark undersöks då det finns intresse för det.
- Ett detaljplaneförslag för att utveckla Kretsloppscentralen i Pettersboda har ställts ut på granskning. Planförslaget ska ge verksamheten en ökad kapacitet för återvinning och återbruk, förbättra säkerheten för besökare och personal samt möjliggöra uppförande av ändamålsenlig bebyggelse utifrån verksamhetens behov.
- Kommunen har höjt takten på arbetet att utreda och filma det befintliga VA-nätet. Att förebygga vattenläckor och minska inläckage av dagvatten i spillvattenledningarna har stor ekonomisk effekt. Förnysetakten av VA-nätet är i enlighet med VA-planen som antogs 2023.
- Tyresö kommun har ingen egen vattenproduktion, utan köper sitt dricksvatten från Stockholm vatten och avfall (SVOA). Under sommaren har kommunen hyrt ett mobilt vattenverk för att utreda möjligheterna till egen nödvattenproduktion i händelse av en större kris i regionen. Vattenverket har varit i drift under sommaren och haft en stabil produktion av dricksvatten.
- Detaljplan för Fasanvägen som möjliggör utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp har vunnit laga kraft.

Grön= uppdraget genomförs enligt plan och kommer levereras i tid

Hållbar stadsutveckling

För att säkerställa ett hållbart växande Tyresö har kommunen i alla stadsutvecklingsprojekt arbetat för att skapa förutsättningar för effektivt markutnyttjande och ett resurseffektivt byggande samtidigt som kommunens grönområden värnats. Genom att tidigt beakta trygghetsfrämjande aspekter i den fysiska planeringen främjas en socialt hållbar stadsutveckling.

- I arbetet med nya detaljplaner genomförs olika utredningar så som naturvärdesinventeringar och artskyddsutredningar med syfte att minska risk för negativ påverkan på miljö.
- För att säkerställa en klimatanpassad stadsutveckling beaktas risker så som extrem nederbörd, översvämningar och värmetoppar i detaljplanearbetet.
- Vid nybyggnation av samhällsfastigheter finns alltid en ambition att ha en hög miljöklassning med exempelvis en hållbar avfallshantering och en utformning samt gestaltning som minimerar miljöpåverkan.
- I den byggda miljön värnas grön infrastruktur och användandet av ekosystemtjänster prövas löpande som metod att hantera effekterna av ett förändrat klimat.
- I planeringen av nya Njupkärrs skola har ett särskilt hållbarhetsprogram tagits fram och nya metoder för att minimera utsläpp av växthusgaser, öka återbruk och främja grönt byggande har utvärderats för framtida bruk.
- På östra Tyresö fortsätter arbetet med att ansluta hushållen till det kommunala VA-systemet vilket minskar belastningen på grundvatten och intilliggande recipienter.

- Under perioden har kommunen arbetat med återvätning av naturmark med hjälp av enkla åtgärder så som att justera nivån på dagvattenbrunnar eller plugga igen mindre dagvattenkylvertar. Våtmarksmiljöer stärker biologisk mångfald, binder kol, reglerar vattenflöden samt medför en minskad belastning på dagvattennätet.
- I början av sommaren lanserades en digital cykelkarta med målet att främja och uppmuntra mer hållbara val. I cykelkartan går det att se hela Tyresös cykelnät, service samt ta del av tips på utflyktsmål som Tyresöbor skickat in.

Grön= uppdraget genomförs enligt plan och kommer levereras i tid

Tillsammans för en trygg och levande stadsmiljö

Kommunen underhåller och utvecklar kontinuerligt gator, torg, parker etc för att skapa trygga och levande stadsmiljöer. Utvecklingsarbete sker i dialog med Tyresöbor och andra samarbetspartners.

- Arbete med klottersanering, belysning, samt underhåll och städning av gator, park och allmänna platser sker löpande med syfte att skapa en trygg, snygg, hel och ren stadsmiljö.
- Inom ramen för ett ”Ett tryggare Granängsringen” och kommunens ”Övergripande brottsförebyggande åtgärdsplan” görs trygghetsvandringar där kommunen, Tyresö Bostäder, polis och andra intressenter gemensamt går igenom ett område och systematiskt inventerar det ur trygghetssynpunkt. Genom att göra åtgärder i stadsmiljön kan man förebygga och hindra oönskade beteenden. Under sommaren har några områden i Tyresö kontinuerligt fått extra slyröjning för att minska känsla av otrygghet.
- I Granängsringen har kommunen, Tyresö Bostäder och medborgarna samverkat för att aktivera torget. Nya dialogformer har testats och en ny mötesplats för medborgarna har startat.
- I juni invigdes popup-torget på Bollmora torg. Det är ett tillfälligt torg som ska göra det lite trevligare att mötas på platsen i väntan på att ett helt nytt torg börjar byggas omkring 2027. Under sommaren har Tyresöborna haft möjlighet att rösta på vad de vill se på det permanenta torget.
- I våras genomfördes en dialog med Tyresöbor i åldern 65+. Syftet var att samla idéer om vad som skulle göra Stadsparken mer lockande för äldre. Några av förslagen som kom fram var en boulevard och bekvämare ryggstöd på bänkarna. Stadsparkens blomsterplanteringar och barnens lekplats lyftes som uppskattade inslag och något att bevara.
- Park- och naturvårdsenheten har tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen och äldre- och omsorgsförvaltningen samlat barn och äldre för att tillsammans måla påskäggs. Ett projekt som samlade Tyresöborna över generationsgränserna och som även resulterade i vacker påskdekoration i stadsparken.

Grön= uppdraget genomförs enligt plan och kommer levereras i tid

Politiskt uppdrag: Framtidens gymnasie- och vuxenutbildning möter arbetsmarknadens behov och krav.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Politiskt uppdrag	3
3	Nuläge.....	3
4	Nyläge.....	4
5	Uppföljning.....	5

1 Inledning

Tyresö kommunkoncern har i fyra målområden konkretiserat vad som är viktigt att uppnå för att kommunen ska röra sig i rätt riktning mot visionen. Till varje målområde finns konkretiserade mål och indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Det finns även politiska uppdrag kopplade till målen. Det är uppdrag som verksamheten ska arbeta särskilt med för att uppnå målen.

2 Politiskt uppdrag

Politiskt uppdrag: Framtidens gymnasie- och vuxenutbildning möter arbetsmarknadens behov och krav.

Tyresö kommun ska ta ansvar och fortsätta utvecklingen för ännu bättre gymnasie- och vuxenutbildning som ger goda möjligheter till omställning för att möta arbetsmarknadens behov och krav, i nära samarbete med det lokala näringslivet.

- Utveckling av gymnasie- och vuxenutbildning
- Omställning för att möta arbetsmarknadens behov och krav
- Samarbete med det lokala näringslivet.

3 Nuläge

- Utveckling av gymnasie- och vuxenutbildning

Tyresö gymnasium erbjuder i dagsläget yrkesprogram, introduktionsprogram inklusive Resursskola och anpassad gymnasieskola. Skolans program har olika profiler, bland annat e-sport, Smart styling och möjlighet till APL utomlands genom Erasmus+. Beslut om en utökning av programutbudet med ekonomi- och samhällsvetenskapliga programmet enligt den antagna gymnasiestrategin förväntas beslutas inom kort.

Skolan har många behöriga lärare och nöjdheten bland eleverna är bland de högsta i regionen

Tyresö vuxenutbildning erbjuder idag svenska för invandare, fristående kurser på grundläggande och gymnasial nivå samt olika yrkesutbildningar främst mot vård och omsorg men också mot barnomsorgen.

- Omställning för att möta arbetsmarknadens behov och krav

Programutbudet möter till stor del arbetsmarknadens behov av arbetskraft då det råder brist på personal inom de flesta hantverksyrken. Utmaningen för gymnasiet är dock det låga söktrycket på yrkesutbildningar som gäller i hela Storstockholm men även nationellt.

Tyresö vuxenutbildning arbetar just nu inom ramen för planering och dimensionering av yrkesutbildningar med en omställning av verksamheten mot en tydligare inriktning att möta arbetsmarknadens behov och krav och för att utöka utbudet av yrkesutbildningar.

- Samarbete med det lokala näringslivet.

Både Tyresö gymnasium och Tyresö vuxenutbildning har sedan länge etablerade samarbeten med det lokala näringslivet, främst inom vård och omsorg och kommunala barnomsorgen men också med en rad hantverksföretag inom el och fordon. Samarbetet bidrar till utveckling av innehållet i utbildningarna för att möta den efterfrågade kunskap som krävs men fungerar också som en inkörsport till arbetslivet för individen och en del av kompetensförsörjningen för det lokala näringslivet.

Både Tyresö gymnasium och Tyresö vuxenutbildning har ett upparbetat samarbete med det lokala näringslivet rörande APL och praktikplatser.

4 Nyläge

Inom 1-2 år:

Utveckling av gymnasie- och vuxenutbildning

- erbjuda ett attraktivt programutbud för att vara ett intressant alternativ
- högskoleförberedande program på gymnasiet
- profilering och certifieringar
- Antal individer som läser på Komvux ökar
- Komvux erbjuder flexibilitet, att varva utbildning och arbete

Omställning för att möta arbetsmarknadens behov och krav

- Skolverkets regionala planeringsunderlag, regionala prognoser och egna undersökningar lägger grund för att möta arbetsmarknadens behov och krav.
- Kommunen strävar efter att möta vuxnas efterfrågan och behov av yrkesinriktad utbildning med avvägning av hur behovet av kompetens på arbetsmarknaden bedöms se ut efter avslutad utbildning.

Samarbete med det lokala näringslivet.

- Testar innovativa samarbeten med lokala näringslivet.
- Kompetenser hos elever möter företagens behov av arbetskraft i större utsträckning.
- Framgångsrika samarbeten med det lokala näringslivet

5 Uppföljning

Utveckling av gymnasie- och vuxenutbildning i Tyresö kommun

Vid läsårsstarten hösten 2024 startade Tyresö gymnasium upp den specialpedagogiska verksamheten på el- och energiprogrammet som ger elever med NPF-diagnos bättre förutsättningar att lyckas med sin gymnasieutbildning. Starten av verksamheten är ett led i den gymnasiestrategi som beslutades 2021. Utbildningen hade totalt 38 sökande till de 12 platser som erbjöds, vilket visar att efterfrågan på denna typ av verksamhet är hög.

På nämndsammanträdet 29 april togs beslut att utöka programutbudet på Tyresö gymnasium med ekonomiprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet från och med hösten 2025. Planeringen för detta pågår i verksamheten och leds av en tillsatt projektledare.

Från och med höstterminen 2024 har Tyresö gymnasium ett samarbete med Livtjänst som inom ramen för kurserna Räddningsmedicin 1 och 2 utbildar eleverna ibland annat Första hjälpen, HLR, livräddning med mera och första veckan i september åker eleverna i år 1 på vård- och omsorgsprogrammet till Vässarö och genomför den första av sina profilveckor med Livtjänst som ingår i deras utbildning.

Tyresö Komvux medverkan i Ifous (Ifous står för innovation, forskning och utveckling i skola och förskola och är ett fristående forskningsinstitut som drivs som en ideell förening) Ifous-programmet Vuxenutbildning på distans, har bidragit till utveckling av fördelningen av studieformerna, distans-, fjärr- och klassrumsundervisning med syfte att bibehålla den flexibilitet som efterfrågas men som också ger en hög måluppfyllelse.

Omställning för att möta arbetsmarknadens behov och krav

Genom det länsgemensamma samarbetet mellan Storstockholms vuxenutbildningsanordnare kan Tyresö Komvux utveckla och erbjuda ett brett utbud av kurser och utbildningar. Genom den förändrade lagstiftningen gällande planering och dimensionering av yrkesutbildningar på gymnasiala nivå så har samarbetet med Haninge och Nynäshamns kommun intensifierats för att planera och dimensionera utbudet av yrkesutbildningar i de tre kommunerna för att motsvara arbetsmarknadens behov, krav och efterfrågan i ett lokalt, regionalt och nationellt perspektiv.

Samarbete med det lokala näringslivet

De etablerade samarbeten som Tyresö gymnasium och Tyresö Komvux har med det lokala näringslivet gällande APL- eller praktikplatser löper på och

vårdas för att kunna fortsätta samarbetet. En struktur och form för ett fördjupat samarbete med input till verksamheterna från näringslivet behöver tas fram.

Grön= uppdraget genomförs enligt plan och kommer att levereras i tid, Gul= uppdraget är påbörjad men går inte enligt plan eller riskerar att inte levereras i tid

Röd= uppdraget är inte påbörjat.

Vid rött och gult, kommer även finnas kommentar om orsak samt vidtagna åtgärder.

Politisk inriktning:

Säkra kommunens
kompetensförsörjning och för Tyresö i
stort.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Politisk inriktning och uppdrag	3
2.1	Politisk inriktning.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
2.2	Politiskt uppdrag:.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
3	Nuläge.....	3
4	Nyläge.....	5
5	Uppföljning.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
6	Uppföljning årsredovisning.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.

1 Inledning

Tyresö kommunkoncern har i fyra målområden konkretiserat vad som är viktigt att uppnå för att kommunen ska röra sig i rätt riktning mot visionen. Till varje målområde finns konkretiserade mål och indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Det finns även politiska uppdrag kopplade till målen. Det är uppdrag som verksamheten ska arbeta särskilt med för att uppnå målen.

2 Politiskt uppdrag

Glappet mellan personer i arbetsför ålder och personer i behov av förskola, skola och äldreomsorg är historiskt högt och innebär stor konkurrens om rätt kompetens. Kompetens som finns i organisationen behöver användas och utvecklas utifrån verksamhetens behov. Genom att organisera arbetet annorlunda kan både personal och verksamhet utvecklas, och resurser användas effektivt. Samtidigt som kompetensförsörjning är ett problem står många människor utanför arbetsmarknaden, med kompetens, kunskap och förmågor som vi behöver bli bättre på att inkludera.

Förändringstryck

- Utveckla nya arbetssätt för att attrahera, utveckla och behålla kompetens.
- Tillämpa ett tillitsfullt ledarskap.
- Bidra till bredare rekrytering genom vuxenutbildning, arbetsmarknadsanställningar och integrerade språk- och yrkesutbildningar.
- Möjliggöra för äldre medarbetare att finnas kvar och bidra genom mer flexibla arbetstidslösningar.

Använd digitaliseringens möjligheter, tillitsfullt ledarskap och nya sätt för att använda den kompetens som finns hos människor som idag står utanför arbetsmarknaden, för att säkra kommunens kompetensförsörjning och för Tyresö i stort.

3 Nuläge

Utveckla nya arbetssätt för att attrahera, utveckla och behålla kompetens.

För att långsiktigt nå framgång i att möta våra invånares behov är det en central uppgift för kommunen att prioritera kompetensförsörjningen. Bristen på utbildad personal ska mötas genom en långsiktig och hållbar strategi för kompetensförsörjning. I den strategin och den konkretiserande och kommungemensamma kompetensförsörjningsplanen framhålls vikten av att

stärka arbetsgivarvarumärket och kommunicera det tydligare, såväl internt som externt.

Ett sätt att stärka kompetensförsörjningen är att bidra till intern rörlighet inom organisationen så att medarbetare stannar kvar och utvecklas. Kommunen har exempelvis fortsatt med ledartröjornas uppdrag även under 2024.

Ledartröjorna får till del förnyade uppdrag. Det är viktigt att sammankoppla arbetet inom det politiska uppdraget med kompetensförsörjningen och ledartröjornas uppdrag. De främsta av dessa uppdrag är ”Hur kan vi bättre använda den kompetens och arbetskraft som finns i kommunen som en resurs för att kompetensförsörja kommunkoncernen och Tyresös näringsliv” samt ”Hur kan vi göra alla som behövs delaktiga i utmaningar som ingen kan lösa ensam”.

Kompetensutmaningen innebär likväl att kommunen behöver hitta nya lösningar då arbetskraften inte räcker till. När normer och gamla arbetsätt utmanas, behöver den samlade kompetensen användas bättre. Genom att se över vad som görs, vem som utför uppgifterna och hur arbetet genomförs kan den samlade kompetensen användas på ett bättre sätt.

Tyresö kommun står inför en digital transformation vilket ytterligare kan möjliggöra att arbetsuppgifter läggs hos digitala medarbetare för att effektivisera så att befintliga medarbetare ska kunna utföra det som i större grad kräver ett mellanmänniskt relationsinriktat arbete. Samtidigt som verksamheterna digitaliseras än mer behöver kompetensen och den digitala mognaden hos Tyresö kommuns medarbetare följa med. Den digitala transformationen i verksamheterna frigör resurser från medarbetarna så att mer tid kan gå till dem vi är till för.

Tillämpa ett tillitsfullt ledarskap.

Ett tillitsfullt ledarskap och starkt medarbetarskap leder till utveckling och att hitta nya lösningar tillsammans. En god arbetsmiljö och ett hållbart hälsosamt arbetsliv är av stor betydelse då det bidrar till ett högre engagemang och trivsel hos medarbetarna vilket i sin tur ger en god kvalitet och leverans till Tyresöborna.

Bidra till bredare rekrytering genom vuxenutbildning,

Lagen om företrädesrätt, att följa en kompetensbaserad rekryterings process samt att anställning och rekrytering sker inom ramen för verksamhetens behov av kompetens kan motverka mål att medarbetare som går ut på praktik/arbetsutbildning inom kommunens verksamheter även ska leda till en ordinarie anställning. Det är viktigt att deltagare i arbetsmarknadsåtgärder får

stöd genom flera insatser för att kunna få en ordinarie tjänst inom verksamheten, men även att andra former av anställningar nyttjas för att skapa fler möjliga vägar framåt för individen.

I det politiska uppdraget ”Framtidens gymnasie- och vuxenutbildning möter arbetsmarknadens behov och krav” framkommer att Tyresö vuxenutbildning arbetar just nu inom ramen för planering och dimensionering av yrkesutbildningar, med en omställning av verksamheten mot en tydligare inriktning att möta arbetsmarknadens behov och krav och för att utöka utbudet av yrkesutbildningar. Det är viktigt att kommunen som arbetsgivare också är med och bidrar i vilket behov som kan finnas internt framåt, vilket delvis saknas i dag.

I arbetet med att skapa bredare rekrytering bör samarbete också ske med Ledartröjor i uppdraget ”Hur kan vi bättre använda den kompetens och arbetskraft som finns i kommunen som en resurs för att kompetensförsörja kommunkoncernen och Tyresös näringsliv”. Att använda befintliga resurser till nya utmaningar är en viktig del av att klara välfärdsutmaningen.

Möjliggöra för äldre medarbetare att finnas kvar och bidra genom mer flexibla arbetstidslösningar

Pensionsavgångarna väntas öka något kommande år. Flest pensionsavgångar väntas inom omsorgen om både barn och äldre samt bland kommunens chefer. Bland exempelvis cheferna kommer drygt hälften nå pensionsålder inom de närmsta åren. För att kunna behålla viktig kompetens är ett hållbart arbetsliv och flexibla arbetstidslösningar avgörande så att fler kan arbeta längre.

4 Nyläge

Utveckla nya arbetssätt för att attrahera, utveckla och behålla kompetens.

Arbetsgivarvarumärke

Ett arbetsgivarvarumärkesarbete gjordes 2015 och med den som grund kan vi aktualisera materialet tillsammans med chefer och medarbetare i olika gemensamma former som enkäter, workshops, tankesmedjor osv. Under hösten 2024 ska ett förslag presenteras för kommunledningsgruppen. Förslaget ska beskriva vad Tyresö kommuns arbetsgivarvarumärke innebär och hur det kan användas för att öka attraktiviteten och skapa en mer samlad bild av kommunen som arbetsgivare.

T1: Workshop i chefsforum genomfört. Underlag för enkät till medarbetare utformat.

T2: Analys av enkätsvar och underlag till tankesmedja framtaget.

ÅR: Tankesmedja genomförd. Plan som beskriver arbetet med arbetsgivarvarumärket framåt (2025-ÅÅÅÅ) är beslutad.

Uppföljning T2

Arbetet följer planen. Förändring inför ÅR är att tankesmedja och workshop under T3 kommer ersättas med en referensgrupp tillsätts bestående av de som visat intresse för workshop och tankesmedja.

Processorientering

Genom att organisera arbetet annorlunda och hitta nya arbetssätt, kan både medarbetare och verksamhet utvecklas, och varje medarbetares kompetens användas på rätt sätt. Perspektivet att hitta lösningar tillsammans i en utvecklande och medskapande kultur där vi vågar prova nytt, behöver genomsyra verksamheterna.

Tyresö kommun står också inför en stor digital transformation vilket ytterligare kan möjliggöra att arbetsuppgifter parallellt läggs hos digitala medarbetare för att effektivisera och frigöra befintliga medarbetare till ett mer mellanmänniskt relationsinriktat arbete.

För att underlätta såväl digital transformation, nya arbetssätt och fördelning av arbetsuppgifter kommer arbetet med processorientering vara av stor betydelse. Kunskap och förståelse om processinriktat arbete och organisering behöver höjas i hela organisationen. Det arbetet behöver ske i nära samarbete med arbetet i det politiska uppdraget om Innovation och digitalisering som syftar till att ta fram och införa nya processer, tjänster och metoder som resulterar i betydande förbättringar av kvalitet, effektivitet eller ändamålsenlighet för Tyresöborna.

T1: Workshop med centrala funktioners ledningsgrupp genomförd och samt planerad för kommunledningsgrupp

T2: Handlingsplan och beslut kring processorientering framtaget för beslut i kommunledningsgruppen. Centrala funktioner har identifierat ett antal processer där effektivisering eller ”anti-krångel” kan genomföras med eller utan stöd av digitala verktyg.

ÅR: Processorientering följer handlingsplan.

Uppföljning T2

Workshop genomförd med kommunledningsgruppen men beslut ej fattat kring fortsatt arbete. Det är planerat till september och vi ser att prognos för att komma i mål under 2024 är god.

Medarbetarskap och intern rörlighet

För att möta upp satsningen på utvecklande ledarskap satsar kommunen även på medarbetarskapet. Under våren 2024 görs därför en omvärldsbevakning av utbildningar och upplägg. För att stärka medarbetarskapet är inriktningen att insatser och utbildningar ger kraft för en förnyad syn på medarbetarskap som speglar Tyresö kommuns ledarfilosofi och arbetsplatskultur. HR-staben träffar både andra kommuner och leverantörer för att under hösten landa i valda insatser inför 2025. Ledartröjor för ”Hur kan vi göra alla som behövs delaktiga i utmaningar som ingen kan lösa ensam” kommer arbeta med hur vi kan skapa bättre förutsättningar, förståelse och kunskap om innovation och tjänstedesign med koppling direkt till den utbildning som ska tas fram för medarbetarskap.

Den interna rörligheten stödjer nya samarbeten och arbetssätt samt bidrar till att behålla medarbetare under längre tid i kommunen. För att ge kraft åt intern rörlighet ses den interna rekryteringsprocessen över i de fall där medarbetare sökes till projekt, uppdrag eller särskilda insatser under begränsad tid. Kommunen behöver därmed utveckla former för annonsering och intresseanmälan till nya samarbeten och projekt.

ÅR: Direktupphandling genomförd gällande Medarbetarskap. Förslag till ny form av annonsering för intern rörelse framtagen.

Tillitsfullt ledarskap

Ledarutvecklingsprogrammet

För att stärka ledarkulturen inom Tyresö kommun behöver ledarutvecklingsprogrammets första steg fortsatt ha en hög takt och hålla sin plan, så att alla befintliga chefer har fått en möjlighet att gå igenom programmet 2025.

Programmets andra steg, Utvecklande Ledarskap (utifrån Försvarshögskolans modell), behöver genomföras och vidareutvecklas fortlöpande. Antal utbildade handledare bör säkras så att det alltid finns god möjlighet att genomföra programmen.

ÅR: Minst tre omgångar av Steg 1 och Steg 2 (interna UL-utbildningar) har startats upp under 2024. Tre interna handledare inom UL har utbildats varav två är helt klara för att genomföra UL-utbildningar.

Uppföljning T2

Vi följer planen med utbildningar och två handledare är nu klara för att genomföra UL-utbildningar. Den tredje har påbörjat sin utbildning.

Bidra till bredare rekrytering genom vuxenutbildning,

Tyresö kommun behöver samla sina resurser för att bidra till bredare rekrytering av egna medarbetare men också för näringslivet. Det kan ske genom exempelvis vuxenutbildning, arbetsmarknadsanställningar och integrerade språk- och yrkesutbildningar.

I syfte att öka kunskap om och därmed skapa trygghet och mod hos chefer att samarbeta kring arbetsmarknadsåtgärder, kommer en digital utbildning om arbetsgivarsyn och olika former av stöd vid anställning tas fram.

I rollen som arbetsgivare ska Tyresö kommun också hitta samarbeten tillsammans med vuxenutbildningen för att finna lösningar som är attraktiva för såväl medborgare som arbetsgivare.

ÅR: Digital utbildning om arbetsgivarsyn och arbetsmarknadsanställningar framtagen

Möjliggöra för äldre medarbetare att finnas kvar och bidra genom mer flexibla arbetstidslösningar

En omvärldsanalys med fokus på hur andra kommuner och organisationer använder sig av arbetstidslösningar för äldre medarbetargrupper ska vara klar under hösten 2024.

I syfte att förbättra relationer med medarbetare som valt att sluta på Tyresö kommun ska en undersökning göras för att se vilka effekter en alumniförening skulle kunna medföra.

ÅR: Omvärldsanalys hur andra kommuner och organisation har arbetstidslösningar är genomförd. Frågan om alumniförening är utredd.

Grön= uppdraget genomförs enligt plan och kommer levereras i tid

Gul= uppdraget är påbörjad men går inte enligt plan eller riskerar att inte levereras i tid

Röd= uppdraget är inte påbörjat

Vid rött och gult, kommer även finnas kommentar om orsak samt vidtagna åtgärder

Politisk inriktning

Minskade klimatutsläpp, stärkt park- och naturmiljö

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Politisk uppdrag	3
3	Nuläge.....	3
4	Nyläge.....	5
5	Uppföljning.....	6

1 Inledning

Tyresö kommunkoncern har i fyra målområden konkretiserat vad som är viktigt att uppnå för att kommunen ska röra sig i rätt riktning mot visionen. Till varje målområde finns konkretiserade mål och indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Det finns även politiska uppdrag kopplade till målen. Det är uppdrag som verksamheten ska arbeta särskilt med för att uppnå målen.

Globala klimatförändringar får konsekvenser, nu och i framtiden. Kommunen har åtagit sig att bli en klimatneutral kommun 2030 i linje med Parisavtalet. Både de territoriella utsläppen och de konsumtionsbaserade utsläppen av växthusgaser som genereras av kommunkoncernen, företag och invånare i Tyresö måste på sikt bli netto noll. Transporter står för en stor del av kommunens utsläpp och är därför ett prioriterat område. Kommunen har även ambition att driva omställningen till en cirkulär ekonomi. I detta ingår att minska de konsumtionsbaserade klimatutsläppen, fasa ut skadliga kemikalier, återbruk och återvinning samt skydda och stärka ekosystem och biologisk mångfald. Sverige har redan blivit varmare och mer nederbördsrikt och framöver förväntas temperaturen att stiga än mer. Mer nederbörd ökar risken för översvämning, men vi riskerar även att få förändrad luftfuktighet, återkommande värmeböljor och torka.

2 Politiskt uppdrag

Prioritera de åtgärder som har störst effekt på att minska klimatutsläppen, till exempel att ställa klimatkrav i upphandlingar, välja ekologiska, närproducerade livsmedel för ett lågt klimatavtryck och främja biologisk mångfald. Höj medvetenheten i hela kommunkoncernen och våga pröva nya sätt för att ställa om till en cirkulär ekonomi. Tillgängliggöra och skydda Tyresös natur och stärk dess förmåga att binda kol, reglera vattenflöden och hantera klimatförändringar. Samverka med invånare, företag, organisationer och grannkommuner för att nå våra miljömål och klimatmål.

- Prioritera klimatkrav i upphandlingar
- Välj ekologiska, närproducerade livsmedel för ett lågt klimatavtryck
- Stärk ekosystem och främja biologisk mångfald
- Höj medvetenheten i hela kommunkoncernen och våga pröva nya sätt för att ställa om till en cirkulär ekonomi.
- Tillgängliggöra och skydda Tyresös natur och stärk dess förmåga att binda kol, reglera vattenflöden och hantera klimatförändringar.
- Samverka med invånare, företag, organisationer och grannkommuner för att nå våra miljömål och klimatmål.

3 Nuläge

Prioritera klimatkrav i upphandlingar

Samhället måste ta allt större hänsyn till en rad nya eller ökande risker som följer av ett klimat i förändring, exempelvis höjda havsnivåer, förändrade flöden i vattendrag samt ändrade nederbördsmonster och ökad risk för skyfall. Längre perioder av värmebölja och torka ökar även risken för vattenbrist, missväxt och skogsbränder. Anpassningen till ett klimat i förändring och förlusten av biologisk mångfald kommer att ställa allt högre krav på kommuner och regioner.

Kommunen har påbörjat arbete med att implementera riktlinjer för att systematiskt med att identifiera och fånga upp klimat- och miljökrav i upphandlingar, tex tillämpas Södertörnsmodellen gällande klimatkrav i transporter.

Välja ekologiska, närproducerade livsmedel för ett lågt klimatavtryck

Kommunen gör idag insatser för att minska klimatpåverkan genom att ställa krav i upphandlingar på livsmedel. Detta går även i linje med nationella mål att främja en hållbar och hälsosam livsmedelskonsumtion i offentlig sektor.

Stärka ekosystem och främja biologisk mångfald

Det behövs åtskilliga, och i många fall kraftfulla åtgärder för att begränsa klimatförändringarna och hejda förlusten av biologisk mångfald, liksom för att hantera konsekvenserna av dessa förändringar.

Tyresö kommun arbetar idag med olika projekt för att stärka ekosystem och främja biologisk mångfald. Det görs bland annat genom att etablera ängsmark istället för klippta gräsytor, anlägga våtmarker och underlätta för odling på kommunens mark.

Höja medvetenheten i hela kommunkoncernen och våga pröva nya sätt för att ställa om till en cirkulär ekonomi.

Tyresö kommun har även arbetat internt med att höja medvetenheten vilket lett till flera initiativ att återanvända material som tex massor vid byggen och sand från vinterväghållning.

Tillgängliggöra och skydda Tyresös natur och stärk dess förmåga att binda kol, reglera vattenflöden och hantera klimatförändringar.

I Tyresö pågår flera projekt för att skydda natur och stärka förmåga att hantera klimatförändringar. Det pågår bland annat ett projekt med fosforfällning i Drevviken och planering av dagvattendammar i Wättinge samt arbeten för återskapande av våtmarker. Vi ser även kontinuerlig över möjligheter för ekosystemtjänster vid om- och nybyggnation.

Prioriterade klimat- och miljöåtgärder är att ta fram en plan för naturvård samt att inrätta ett nytt naturreservat vid Barnsjön för skydd av värdefull miljö och det rörliga friluftslivet.

Samverka med invånare, företag, organisationer och grannkommuner för att nå våra miljömål och klimatmål.

Tyresö arbetar med medborgare och aktörer för att nå våra miljö- och klimatmål. Kommunen arbetar idag med olika informativa åtgärder som tex energi- och klimatrådgivning för våra medborgare. Genom brukaravtal upplåts mark till medborgare för odling. Kommunen driver också Naturskola för elever i åk 2, 5 och 8 och har regelbundet kampanjer riktade mot invånarna gällande avfallssortering. Tyresö samarbetar med andra kommuner i projektet Fritt fram Tyresån.

4 Nyläge

Inom mandatperioden

Prioritera klimatkrav i upphandlingar

Tyresö beaktar och fångar upp klimataspekten i samtliga upphandlingar.

Förflyttning beskrivs genom uppföljning av

- Aktiviteter som leder mot att vi ökar antalet avtal med klimatkrav på våra leverantörer och entreprenörer.
- Andelen fossilfria fordon och maskiner

Välja ekologiska, närproducerade livsmedel för ett lågt klimatavtryck

Kommunen arbetar kontinuerligt med att följa upp andelen ekologiska livsmedelsinköp och följer eventuell tillkommande nationella krav och riktlinjer. Förflyttning beskrivs genom uppföljning av

- Andelen ekologiska livsmedelsinköp

Stärka ekosystem och främja biologisk mångfald

Förflyttning beskrivs genom uppföljning av

- Genomförda åtgärder som främjar biologisk mångfald

- Genomförda åtgärder som stärker ekosystem (vatten, grön infrastruktur)
- Status klimat och miljöåtgärder i prioriterade utvecklingsområden.

Höja medvetenheten i hela kommunkoncernen och våga pröva nya sätt för att ställa om till en cirkulär ekonomi.

Förflyttning beskrivs genom uppföljning av

- Genomförda aktiviteter som bidrar till en cirkulär ekonomi i kommunkoncernen.
- Att kommunens samtliga verksamheter har en fullgod källsortering
- Genomförda aktiviteter för att höja kompetens inom området.

Samverka med invånare, företag, organisationer och grannkommuner för att nå våra miljömål och klimatmål.

Förflyttning beskrivs genom uppföljning av

- Genomförda aktiviteter som bidrar till att uppfylla beteendemål i avfallsplanen
- Genomförda aktiviteter som bidrar till att uppfylla beteendemål i trafikstrategin.
- Genomförda aktiviteter i hela kommunkoncernen för att bidra till att uppfylla beteendemål i klimatplanen.

Tillgängliggöra och skydda Tyresös natur och stärk dess förmåga att binda kol, reglera vattenflöden och hantera klimatförändringar.

Förflyttning beskrivs genom uppföljning av

- Status klimat och miljöåtgärder i prioriterade utvecklingsområden
- Genomförda aktiviteter som ökar naturens förmåga att binda kol
- Genomförda aktiviteter som ökar Tyresös motståndskraft att hantera konsekvenser av klimatförändringar

5 Uppföljning jan-aug 2024

Prioritera klimatkrav i upphandlingar

- Det finns en utmaning i implementeringen av hållbarhetskrav i samtliga av kommunens upphandlingar och inköp. För att öka antalet upphandlingar med klimatkrav har upphandlingsenheten tagit fram stöddokument och mallar för hållbarhetskrav som ska utgöra en grund för alla kommunens upphandlingar och inköp. Åtgärder för att stärka samarbete mellan upphandlingsenhet och verksamheten samt för att öka medvetenheten kring hållbarhetskraven är planerade.
- Under perioden har Tyresö kommun påbörjat en upphandling av IT-stöd för avtalsuppföljning vilket förväntas leda till bättre systematisk uppföljning av efterlevnad i enlighet med de klimatkrav, och andra krav, som ställs i våra avtal.
- Tyresö har tillsammans med Södertörnsnätverket och Fossilfritt2030-projektet tagit fram riktlinjer för minskad klimatpåverkan från transport- och entreprenadupphandlingar. Riktlinjerna ska underlätta omställningen till förnybara drivmedel i lätta och tunga fordon, samt arbetsmaskiner. Målet med åtgärden är att minska klimatpåverkan från våra upphandlade transporter och entreprenader genom att ställa krav på att de arbetsmaskiner och fordon som används ska drivas av förnybart bränsle.

Grön= uppdraget genomförs enligt plan

Välja ekologiska, närproducerade livsmedel för ett lågt klimatavtryck

- Förutom andelen ekologiska inköp följer måltidsservice även upp att vi arbetar med en hög avtalstrohet, starkt andel livsmedel med Sverige som ursprungsland, minskat svinn och minskade CO₂-utsläpp.
- Andelen ekologiska inköp ligger på 43% (uppföljning i augusti) vilket är under målet på 45% och lägre än den senaste mätning som låg på 46%. Bidragande orsaker till detta är en svår balansering av att hålla livsmedelskostnader mot budget och samtidigt nå mål för andel ekologiskt, samt att livsmedelsleverantör ersatt vissa miljömärkta produkter med konventionellt odlade alternativ vid restning. Åtgärder för att höja andelen ekologiska livsmedel är vidtagna och det finns en möjlighet att man är tillbaka över målnivå på helår.

Grön= uppdraget genomförs enligt plan

Stärka ekosystem och främja biologisk mångfald

- Tyresö kommun har under perioden arbetat med återvätning av naturmark med hjälp av enkla åtgärder så som att justera nivån på dagvattenbrunnar eller plugga igen mindre dagvattenkulvertar. Totalt har åtgärder gjorts på fyra olika platser och detta har förutom att våtmarksmiljöer återskapats även medfört en minskad belastning på dagvattennätet. En av dessa platser är vid Stjärnvägen vilket även har gett groddjur bättre förutsättningar att klara sig. Vid Stjärnvägen pågår även ett samarbete med närliggande förskola för att hur se hur man kan stärka pedagogiken på platsen då grodlokaler är populära utflyktsmål för skolor.
- Den sista delen av fosforfällningen i Drevviken slutfördes i juni 2024. Genom att binda den fosfor som frigörs från sedimenten minskar fosforhalten i vattnet och därmed minskar även övergödningen. Åtgärden förväntas på kort tid ge lägre fosforhalter i vattnet, minska risken för algbloomingar och ge en synlig positiv effekt

på vattenkvaliteten med ett ökat siktdjup (klarare vatten). Som ett resultat av förbättrade ljusförhållanden väntas utbredningen av vattenväxter i Drevviken öka. Det behöver gå några år innan helhetsutvärdering av resultatet kan göras eftersom sjön behöver tid för att anpassa sig till de nya förhållandena.

- Under våren 2024 gjordes en åtgärd för att rena delar av det dagvatten som leds ner i Öringesjön. Åtgärden är en del av arbetet med att förbättra vattenkvaliteten i Öringesjön och minska problemen med övergödning. Ytterligare åtgärder för att rena dagvattnet i området planeras.
- I tidigt skede vid exploatering sker en löpande bevakning av värdet av befintlig natur för att inte få förlust av biologisk mångfald och befintliga ekosystem.
- Tyresö kommun har tillsammans med Naturvårdsverkets jägare genomfört en bekämpning av en potentiellt invasiv främmande grodart i en dagvattendamm vid Breviks skola. Såväl vuxna individer som grodyngel har bekämpats under sommaren och insatsen kommer att fortgå tills populationen är utrotad. Förhoppningsvis uppnås målsättningen under vintern 24/25.

Grön= uppdraget genomförs enligt plan

Höja medvetenheten i hela kommunkoncernen och våga pröva nya sätt för att ställa om till en cirkulär ekonomi.

- Vi är inte helt i mål med målet att uppnå fullgod källsortering, många verksamheter har komplett sortering i de fraktioner som krävs men vi har fortfarande en del verksamheter som sorterar men inte i samtliga fraktioner. Dialog pågår mellan övergripande samordnare och samordnare på verksamheterna och man har tagit kliv framåt vad gäller kunskap och har goda förhoppningar om att kunna komma betydligt närmare eller tom uppnå målet under hösten.
- Vi har vid årsskiftet upphandlat en gemensam omlastningsstation tillsammans med Nacka och Värmdö, då vi har sett en ekonomisk fördel att samverka med andra kommuner. Omlastningsstationen kommer att ge bättre förutsättningar för materialåtervinning och i förlängningen underlätta för Tyresöborna att ställa om till cirkulär ekonomi.
- En ny hållbarhetsstrategi började i maj.
- Kommunens vaktmästeri har en provverksamhet med återbruk av möbler där verksamheterna både kan lämna in och hämta möbler efter behov.
- I bygget av nya Njupkärrs skola är Tyresö kommun med i forskningsprojektet Återhus 3.0. Det är ett projekt som drivs av RISE där Njupkärrs nya skola är med som ett demoprojekt för att bidra med kompetens för att möjliggöra återbruk av limträbalkar. Tillsammans med experter i branschen ser vi över hur man på ett systematiskt sätt kan testa och kvalitetssäkra befintliga träbalkar för att kunna återbruka dessa.
- I projekten Njupkärrs skola och nya Tyresö centrum nyttjas massor från Strandallén för att minska transportbehov. Återbruk analyseras och vi genomför klimatberäkningar samt flyttar träd inom projektet.
- I finplaneringsarbetena i Bollmorabacken hittar granitkantsten hem igen. Cirka 400 meter kantsten som för flera år sedan togs bort från samma plats kommer att återbrukas när en betydande mängd kantsten ska läggas.
- I andra byggprojekt återbrukar vi möbler och inventarier. Ett exempel är nya mötesplatsen G60 på Granängstorget, där flera av möblerna kommer från skolor och andra verksamheter som fått nytt liv hos en lackeringsfirma i Trollbäcken.

Gult= Uppdraget (med källsortering) är påbörjat men vi är inte i mål. Åtgärder vidtagna.

Samverka med invånare, företag, organisationer och grannkommuner för att nå våra miljömål och klimatmål.

- Det har under perioden genomförts en rad aktiviteter för att samverka med invånare mot mål gällande avfall, tex har kommunen deltagit på TYBOs informationsträffar om matavfallsinsamling i Granängsringen, ett Earth hour-event samt startat upp vårens studiebesök för skolor på kretsloppscentralen.
- Vi följer upp andel kommunalt avfall som materialåtervinns, mängden restavfall samt nöjdhet kring tjänster och återvinningsstationer. För perioden ligger kommunen bra till för att uppnå målen på helår i linje med avfallsplanen.
- Tyresö fortsätter underlätta för odling på kommunens mark (tidigare klippta gräsytor) genom brukaravtal för odling samt utveckling av ”Odlä utan trädgård” längs Wättingestråket. Under perioden har även en ny yta för odling upplåtits via brukaravtal, efter det lyckade testprojektet med ”Tillsammansodlingen” i Trollbäcken.
- Projekt och samverkan inom Klimatkommunerna fortsätter och går bra. I Klimatkommunerna har vi ett samverkansprojekt vars syfte är att i realtid se hur folk transporterar/förflyttar sig med hjälp av mobiltelefontrafik. Informationen visar om våra mobiltetsåtgärder för att minska utsläppen av klimatgaser får de utfall vi önskar. Det kvalitetsäkrar åtgärder och ger underlag för att planera nya.
- Inom ”BioDrivÖst/”Fossilfritt 2030 Stockholm” samarbetar Tyresö nära andra kommuner inom Södertörn. Projektet ger stöd till deltagande kommuner i omställningen till förnybara alternativ och exempel på aktiviteter är: omställning av kommunens fordonsflotta och drivmedelsinköp, utveckling av infrastruktur för laddning och förnybara drivmedel, riktlinjer för offentlig upphandling av transporter.
- I enlighet med Tyresös handlingsplan för kemikaliesmart förskola genomförs löpande aktiviteter i syfte att minska barns exponering för skadliga kemikalier i förskolor. Aktiviteterna berör allt från utbildning och städning till avfallssortering samt inköp av material i fysiska miljön och livsmedel.
- I samarbete med ”trafikkalender” deltar Tyresö i utmaningen ”gå och cykla till skolan”. Syftet med aktiviteten är att minska biltrafiken vid skolor och främja hälsan för barn och unga.
- I samverkan med Håll Sverige rent har ytterligare en skola i Tyresö anslutit sig till hållbarhetscertifieringen ”grön flagg” vilket är ett utbildningsprogram för att integrera lärande för hållbar utveckling i den befintliga undervisningen. Fyra av Tyresös skolor är idag anslutna.

Grön= uppdraget genomförs enligt plan

Tillgängliggöra och skydda Tyresös natur och stärk dess förmåga att binda kol, reglera vattenflöden och hantera klimatförändringar.

- Vid Bansjöslingan återväts torvmark vilket på sikt bedöms medföra minskade koldioxidutsläpp från området.
- Arbetet med att bevara skyddsvärd natur vid Barnsjöns fortgår.
- Arbete med att värna Tyresös natur fortlöper. Till exempel gallrar och röjer vi bland ekmiljöer som har höga naturvärden för att ekarna, som kräver mycket ljus, inte ska kvävas. Åtgärderna är en del av Länsstyrelsens handlingsplan om åtgärder i ekmiljöer.
- Framtagande av tillståndsansökan för Wättingeströmmen vid Nyfors pågår. Vi tittar på möjligheten att ta bort befintliga dammar och ersätta med ny sjötröskel samt att öppna upp den idag torrlagda mittenfåran. Detta skulle skapa mer naturliga variationer

i flöden och vattennivåer. Det skulle även innebära att vi tar bort vandringshinder i vattnet vilket gynnar vattenlevande djur på platsen.

Grön= uppdraget genomförs enligt plan

Politisk inriktning: En förskola och skola som ger likvärdiga förutsättningar

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Politiskt uppdrag	3
3	Nuläge.....	3
4	Nyläge.....	5
5	Uppföljning.....	6

1 Inledning

Tyresö kommunkoncern har i fyra målområden konkretiserat vad som är viktigt att uppnå för att kommunen ska röra sig i rätt riktning mot visionen. Till varje målområde finns konkretiserade mål och indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Det finns även politiska uppdrag kopplade till målen. Det är uppdrag som verksamheten ska arbeta särskilt med för att uppnå målen.

2 Politiskt uppdrag

Tyresö ska ha en utbildning av god kvalitet för höga kunskapsresultat där alla barn och elever är delaktiga, når godkända betyg i grundskolan, når sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande. Öka likvärdigheten i förskolan, förskoleklass, grundskolor, fritidshem och fritidsgårdar. Skolans sociala och kompensatoriska uppdrag ska prioriteras. Arbetet mot rasism och diskriminering ska stärkas för att motverka alla former av trakasserier.

- En utbildning av god kvalitet för höga kunskapsresultat och når godkända betyg i grundskolan, når sin gymnasieexamen
- Alla barn och elever är delaktiga och utmanas i sitt lärande.
- Öka likvärdigheten i förskolan, förskoleklass, grundskolor, fritidshem och fritidsgårdar.
- Skolans sociala och kompensatoriska uppdrag ska prioriteras
- Arbetet mot rasism och diskriminering ska stärkas för att motverka alla former av trakasserier.

3 Nuläge

- En utbildning av god kvalitet för höga kunskapsresultat och når godkända betyg i grundskolan, når sin gymnasieexamen.

Resultatsammanställningen vid uppdragets start var för elever i årskurs 9 i Tyresö visar på goda resultat. Andelen niondeklassare som är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram har ökat från 87,7 procent till 88,4 procent sedan föregående år läsåret. Tyresös resultat är relativt stabilt över tid och fortsatt högre än riket. Gapet mellan Tyresö och liknande kommuner har minskat och är det lägsta på fyra år. Minskningen är en följd av att Tyresö haft en positiv utveckling i andelen gymnasiebehöriga elever, medan liknande kommuner haft ett nedåtgående resultat. Idag finns skillnader i kunskapsresultaten mellan Tyresös skolor. Pojkars resultat har minskat mer än flickors (3,5 respektive 0,6 procentenheter). Tyresös resultat följer den nedåtgående kurvan i riket och liknande kommuner.

- **Alla barn och elever är delaktiga och utmanas i sitt lärande.**

Alla skolor har förstelärare som arbetar med elevinflytande och delaktighet genom kollegialt lärande utifrån forskning och beprövad erfarenhet. Förskolan erbjuder en undervisning som är inkluderande och utformar utbildningen med en hög tro på barnens förmågor. I förskolans Främjandegrupp har goda exempel delats kring hur de arbetat med att ge barnen ökad delaktighet i utformandet av utbildningen genom skattning (tummar och smileys).

Arbetet med barnen- och elevernas delaktighet och inflytande över sin undervisning fortsätter. Delaktighet i förskolan och skolan är centralt för alla barn- och elevers lärande och utveckling. Alla Tyresös grundskolor arbetar med att öka elevers delaktighet, vilket även skett i kommungemensam kontext i form av de kommungemensamma områdena.

- **Öka likvärdigheten i förskolan, förskoleklass, grundskolor, fritidshem och fritidsgårdar.**

Förskolorna arbetar utifrån en gemensam vision och verksamhetsidé och fortbildar varandra genom kollegialt lärande. Kommunens förskolor och skolor har forum för kollegialt lärande, det är ett systematiserat arbetssätt som bidrar till positivt utbyte och utveckling kring likvärdighet. Områden som prioriterats 2023 är sambedömning av nationella proven, bedömning, samverkan skola fritids, ökad likvärdighet i lärstudio, inspiration och lärdom genom interna verksamhetsbesök. Försteläraryuppslaget har stärkts upp för att skapa synergier och gemensamma strukturer som höjer kvalitén. Det finns fortsatt utmaningar kring likvärdighet och arbetet med det kompensatoriska uppdraget behöver fortsätta.

Fritidsgårdsverksamheten fyller en viktig kompensatorisk funktion vad det gäller likvärdig tillgång till fritidsaktiviteter i Tyresö, verksamheten lyckas locka resurssvagare ungdomar och flickor med utländskbakgrund att delta i verksamheten i högre utsträckning än många andra aktiviteter.¹ Brukarenkäter visar att fritidsgårdsverksamheten i hög utsträckning möter besökarnas behov och önskemål.

- **Skolans sociala och kompensatoriska uppdrag ska prioriteras.**

Statistiken för Tyresö visar att elever som har minst en förälder med eftergymnasial utbildning är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram i högre utsträckning än elever vars föräldrar har lägre utbildningsnivå. Mönstret är detsamma nationellt. Andelen elever vars föräldrar har eftergymnasial

¹ Ung Livsstil i Tyresö 2022 (föreläsning 13.10.23) Bild 119-120

¹ Ung Livsstil i Tyresö 2022 (föreläsning 13.10.23) Bild 129-130

utbildning varierar mellan skolorna från närmare 35 procent till drygt 82 procent.

- **Arbetet mot rasism och diskriminering ska stärkas för att motverka alla former av trakasserier.**

Tyresö har ett välfungerande likabehandlingsarbete som sker kommungemensamt och systematiskt. Likabehandlingsarbetet handlar om förhållningssätt mellan barn eller elever men också mellan lärare och elev eller barn. Likabehandlingsarbetet har stor betydelse för att förebygga och förhindra diskriminering. Genom ett pågående arbete med likabehandlingsarbete kontinuerliga uppföljningar och prioriteringar främjas barnets rätt till icke-diskriminering. Arbetet som pågått under 2023 mot diskriminering och kränkande behandling har utvärderats och analyserats, och visar ett positivt resultat. Toleransprojektet för årskurs 8 som påbörjades under hösten 2023 har haft en positiv inverkan och pågår.

4 Nyläge

Inom 1-2år:

- **En utbildning av god kvalitet för höga kunskapsresultat och när godkända betyg i grundskolan, når sin gymnasieexamen.**
 - Förmåga att höja meritvärden ska synas i elevernas resultat.
 - Förmågan att säkra både behörighet och meritnivå ska stärkas.
 - Skolor med låga resultat ska öka dem.
 - Flickorna ska ha resultat i tidigare nivåer och pojkarnas resultat ska fortsätta den positiva trenden.
- **Alla barn och elever är delaktiga och utmanas i sitt lärande.**
 - Elevenkätens resultat 2024 gällande delaktighet och inflytande har ökat från 56 till 70%.
 - Föräldraenkätens resultat kring om barns tankar tas tillvara har ökat från 75% till 80% 2024.
 - Fokuserat arbete och effekter av hackaton
 - Förskolan erbjuder en undervisning som är inkluderande och med hög tro på barns förmågor.
- **Ökad likvärdighet i förskolan, förskoleklass, grundskolor, fritidshem och fritidsgårdar.**
 - Alla förskolor arbetar utifrån en gemensam vision och verksamhetsidé och fortbildar varandra genom kollegialt lärande.
 - Kompetensnivån hos lärare i skola och fritids har höjts genom kommunövergripande utbildningsinsatser och nätverk

- Fritidsgårdarna ska erbjuda en verksamhet som motsvarar målgruppens mångfald av behov och önskemål, genom att bland annat se över hur aktiviteter och det sociala sammanhanget organiseras.
- **Skolans sociala och kompensatoriska uppdrag ska prioriteras.**
 - Tillsammans med elever och medarbetare utforska nya innovativa metoder och arbetssätt för att möta elevernas skilda förutsättningar och behov.
- **Arbetet mot rasism och diskriminering ska stärkas för att motverka alla former av trakasserier.**
 - Toleransprojektet ska skalas upp och nå fler elever under 2024.
 - Gemensamma insatser i kommunen för att minska rasism och diskriminering.

5 Uppföljning

- **En utbildning av god kvalitet för höga kunskapsresultat och när godkända betyg i grundskolan, når sin gymnasieexamen**

Grundskolans resultatdialoger 23/24 har haft ett tydligt fokus på att höja kommunens meritvärde. Utan att tappa de elever som behöver stöd i att nå gymnasiebehörighet behöver skolorna fokusera på de elever som, med hjälp av insatser och utmaningar, kan nå högre betyg.

Skolverkets statistik kommer i oktober och kommer att redovisas som en rapport till barn- och utbildningsnämnden. Redovisning sker i verksamhetsberättelsen.

- **Alla barn och elever är delaktiga och utmanas i sitt lärande.**

Utvärderingarna visar att det är utmanande att få eleverna att uppleva att de är delaktiga men medvetandegörandet kring delaktighet, inflytande och arbetsro upplevs som generellt mycket bra i verksamheterna. Flera skolor har förstelärare som arbetar med elevinflytande och delaktighet genom kollegialt lärande utifrån forskning och beprövad erfarenhet

Det finns ett samarbete med RUC gällande UDL (Universal Design for Learning) för att involvera eleverna, som tillsammans med andra metoder ska öka elevernas upplevelse av arbetsro, delaktighet och inflytande över sitt lärande. Elevernas delaktighet i att utforma rastverksamhet och ha inflytande över aktiviteterna har ökat, mycket på grund av en föreläsning kring detta som all fritidspersonal deltog i under våren.

Förskolorna arbetar med att delge och sprida framgångsfaktorer som bidrar till att öka barn deltagande och utöva ett reellt inflytande över sin utbildning.

Barnen i förskolan skattar aktiviteter och händelser med stöd av röd, grön och gul smiley. Under våren har arbetsmetoden implementerats på allt fler förskolor genom presentationer i den kommungemensamma Främjandegruppen. Detta har varit framgångsfaktorer som har analyserats och processerna har visat ge en tydlig effekt på ökandet av barns delaktighet och inflytande. För att ge detta ytterligare spridning kommer framgångsrika arbetssätt att presenteras för samtliga medarbetare under hösten.

- **Öka likvärdigheten i förskolan, förskoleklass, grundskolor, fritidshem och fritidsgårdar.**

Förskolorna utgår ifrån den gemensamma vision och verksamhetsidé som är framtagen och arbetar fram eller reviderar redan befintliga planer för gemensamma ställningstaganden i utvecklingen av hållbara och tillgängliga lärmiljöer för att öka likvärdigheten än mer.

Likvärdigheten ökar i förskolorna och skolorna i arbetet med att skapa en tillgänglig lärmiljö, för att ge alla barn och elever möjlighet att delta i undervisningen. Extra anpassningar och särskilt stöd kan då riktas mot de barn och elever som behöver det mest. För- och grundskolornas förutsättningar och behov är olika, därför ser arbetet med tillgänglig lärmiljö olika ut.

- **Kompetensnivån hos lärare i skola och fritids har höjts genom kommunövergripande utbildningsinsatser och nätverk**

Samarbete pågår med Södertörns högskola för att ta fram fortbildningsinsatser, både för befintlig utbildad personal som arbetat länge i Tyresö och för anställda som vill påbörja en kompetenshöjande utbildning. I samarbete med HR undersöks möjligheter att använda omställningsfonden för behörighetsgivande insatser, till exempel fler lärare mot fritidshem.

- Fritidsgårdarna ska erbjuda en verksamhet som motsvarar målgruppens mångfald av behov och önskemål, genom att bland annat se över hur aktiviteter och det sociala sammanhanget organiseras.
- **Skolans sociala och kompensatoriska uppdrag ska prioriteras**
 - Tillsammans med elever och medarbetare utforska nya innovativa metoder och arbetssätt för att möta elevernas skilda förutsättningar och behov.

Planering för kommande Hackaton är i full gång. Ett hackaton är en metod där man träffas för att idégenerera och "hacka" fram lösningar på problem. Det unika är att ungdomarna själva sätter agendan och är i majoritet för att ges utrymme som experter. Det första Hackaton hölls på Dalskolan under hösten 2023. Idéerna flödade när elever från Dalskolan hade hackaton för att komma

på nya lösningar på problem som unga själva tycker är viktiga att lösa. Aktiviteter från föregående aktiviteter genomförs nu, bland annat ökad vuxennärvaro på högstadiet.

- **Arbetet mot rasism och diskriminering ska stärkas för att motverka alla former av trakasserier.**
 - Toleransprojektet ska skalas upp och nå fler elever under 2024.
 - Gemensamma insatser i kommunen för att minska rasism och diskriminering.

Toleransprojektet fortsätter och utökas med fler toleranspedagoger för att nå ut till fler elever. I våras åkte en grupp med 22 elever från 6 olika skolor till Polen, Krakow, där de bland annat besökte förintelselägret Auschwitz/Birkenau.

Det kollegiala lärandet som sker i de kommungemensamma träffar som för- och grundskolan har kopplat till likabehandlings-/främjandearbetet fortlöper och bidrar till att pedagoger och lärare blir allt tryggare samt får fler verktyg för att arbeta främjande och förebyggande mot rasism och diskriminering.

I höstens uppföljning av förskolors och skolors planer för arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kan en tydlig progression ses. Det går att se att det gemensamma arbetet i kommunens likabehandlings-/främjandegrupp ger effekt och ökad likvärdighet. Arbetssätt genom kartläggning, uppföljning och analys återkommer i samtliga planer och det finns en röd tråd mellan planerna. Planerna har framförallt utvecklat beskrivningen av hur för- och grundskolorna arbetar. De använder liknande begrepp och beskriver ett gemensamt förhållningssätt vilket är en effekt av de år som den kommungemensamma likabehandlings-/främjandegruppen funnits.

I såväl för- som grundskolan arbetas det medvetet kring undervisning i utomhusmiljöerna. De flesta grundskolor har tillsatt skolgårdslärare/pedagog som ansvarar för all uteverksamhet. De skolor som har uteklassrum har utökat användandet av dem. Det finns en tydlig koppling mellan styrda uteaktiviteter, ökad trivsel och trygghet och minskat antal konflikter. En effekt av arbetet är att barn och elever upplever tryggare utemiljö, stärkt känsla av samhörighet, samt minskad risk för utanförskap. Detta synliggörs i att antalet kränkingsanmälningar kopplade till utemiljön minskar.

Grön uppdraget genomförs enligt plan och kommer levereras i tid

Politisk inriktning:
En meningsfull vardag och
fritid för alla

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Politisk inriktning och uppdrag	3
2.2	Politiskt uppdrag:.....	3
3	Nuläge (2022)	3
4	Nyläge	6
5	Uppföljning	7
5.1	Uppföljning 2023.....	8
5.2	Uppföljning 2024.....	8
5.2.1	Uppföljning T1	8
5.2.2	Uppföljning T2.....	11

1 Inledning

Tyresö kommunkoncern har i fyra målområden konkretiserat vad som är viktigt att uppnå för att kommunen ska röra sig i rätt riktning mot visionen. Till varje målområde finns konkretiserade mål och indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Det finns även politiska uppdrag kopplade till målen. Det är uppdrag som verksamheten ska arbeta särskilt med för att uppnå målen.

2 Politisk inriktning och uppdrag

Det politiska uppdraget syftar till att alla invånare i Tyresö ska ha tillgång till en meningsfull fritid.

2.1 Politisk inriktning

En meningsfull vardag och fritid för alla

En meningsfull vardag och fritid för alla Tyresö har ett starkt föreningsliv, betydande kulturhistoria och tillgång till en unik natur. I Tyresö ska alla invånare och besökare ha tillgång till en meningsfull fritid, rik kultur och en tillgänglig natur. Social isolering, som förekommer i alla åldrar och bland alla människor, ska motverkas.

2.2 Politiskt uppdrag:

Utveckla natur-, kultur- och fritidsverksamheter där alla Tyresöbor i alla åldrar har en meningsfull vardag och fritid. Behovet av natur-, kultur- och fritidsaktiviteter ska speciellt mötas för särskilt sårbara grupper, så att tröskeln för deltagande är låg och ofrivillig ensamhet minskar.

3 Nuläge (2022)

Det finns i nuläget kultur- och fritidsaktiviteter i kommunal regi, aktiviteter organiserade av föreningslivet, flertalet kommunala lokaler- och anläggningar till uthyrning och ytor för spontanidrottande. Tyresös geografiska läge gör det möjligt för vissa att ta del av utbud utanför kommunens gränser. Utöver det finns kultur- och fritidsutbud i privat regi och natur- och kulturmiljöer att ta del av på fritiden.

Generellt är medborgarna nöjda med kommunens utbud av idrottsanläggningar- och motionsspår¹, de befintliga lokalerna nyttjas i hög utsträckning. Jämfört med andra kommuner ligger antalet deltagartillfällen i idrottsföreningar på en hög nivå. Cirka 70 % av kommunens 7-20 åringar deltar i organiserad och ledarledd idrottsaktivitet,² men en kartläggning som

¹ SCBs medborgarundersökning 2022

² [Kolada.se Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år 2021](https://kolada.se/Deltagartillfallen_i_idrottsforeningar_antal/inv_7-20_ar_2021)

riksidrottsförbundet gjort visar att deltagandet är högre i resursstarkare områden jämfört med resurssvaga områden.³

Medborgarna är generellt mer missnöjda med det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen⁴. Det råder brist på ändamålsenliga kulturlokaler, och få barn och unga är aktiva inom kulturföreningarnas verksamhet⁵. Detta kan bidra till att begränsa medborgarnas möjligheter att både utöva och ta del av kultur i Tyresö.

Det saknas tillförlitlig statistik över vuxna tyresöbors rörelse på fritiden. Men den statistik som finns att tillgå antyder att en del av befolkningen rör på sig för lite för att uppfylla WHO:s rekommendationer.⁶

Kultur- och fritidsförvaltningen har utformat sina verksamheter och sitt stöd i syfte att det ska finnas något för alla. Trots detta finns faktorer som begränsar medborgarnas vilja och möjlighet att ta del av utbudet.

Förvaltningen arbetar med att sänka trösklar för deltagande och för att öka tillgången till en meningsfull fritid. Exempelvis genom att erbjuda avgiftsfria aktiviteter och uppsökande verksamhet, riktade insatser för särskilda målgrupper samt genom att minska hinder för deltagande som beror på det geografiska avståndet till aktiviteter.

Kunskapen om medborgares synpunkter kring verksamheter som de deltar i är generellt hög, tack vare brukarenkäter och liknande. Deltagarna har inflytande över aktiviteter som förvaltningen erbjuder. Förvaltningen har även en nära dialog med aktiva föreningar i kommunen och därmed god kännedom om föreningslivets verksamheter. Däremot saknas delvis kunskap om behov och önskemål från dem som inte deltar i olika verksamheter. Därmed har medborgare lägre grad av inflytande över verksamheter de inte besöker eller deltar i.

Under 2022 genomfördes enkätundersökningen Ung livsstil för första gången i Tyresö. Resultatet är representativt för elever som går årskurs 7-9 i Tyresö, och ger svar om högstadieungdomars hälso- och fritidsvanor⁷.

De flesta högstadieungdomarna uppgav att de har det bra eller ganska bra på sin fritid (92 % av pojkarna och 85% av flickorna).⁸

³ [RE.se Antal LOK-deltagare per 100 invånare \(7–25 år\) per RegSO-område, år 2021](#)

⁴ SCBs medborgarundersökning 2022

⁵ Baserat på ansökningsstatistik för lokalt aktivitetsstöd.

⁶ Kolada

⁷ Urvalet skedde genom slumpmässigt och stratifierat urval. Undersökningens svarsfrekvens var 76%.

⁸ Ung Livsstil i Tyresö 2022 (föreläsning 13.10.23) Bild 33

Omkring 90 % av alla högstadieungdomar i Tyresö nås av någon del av det offentligt finansierade kultur- och fritidssatsningarna i kommunen.⁹ Detta gäller flickor och pojkar, ungdomar från olika socioekonomiska bakgrunder och unga med svensk respektive utländsk bakgrund, i samma utsträckning.¹⁰

Vilken typ av aktivitet som ungdomarna ägnar sig åt, och hur ofta skiljer sig dock åt baserat på bland annat kön, socioekonomisk bakgrund och svensk/utländsk bakgrund.

Cirka 40 % av pojkar och flickor i högstadiet bedöms vara fysiskt inaktiva.¹¹ Det är vanligare att ungdomar som bor i hyreslägenhet är fysiskt inaktiva, jämfört med dem som bor i villa eller bostadsrätt. Det är vanligare att unga från resurssvaga familjer är fysiskt inaktiva, jämfört med unga från socioekonomiskt starka familjer.¹²

Det är vanligare att unga med utländsk bakgrund är fysiskt inaktiva, jämfört med unga med svensk bakgrund. Exempelvis är 70 % av utrikes födda flickor fysiskt inaktiva, och hela 77% av flickor som bor i Granängsringen är fysiskt inaktiva.¹³

Pojkar och flickor är i samma utsträckning aktiva i idrottsförening, och besöker fritidsgård i samma utsträckning.¹⁴

Det är vanligare att pojkar besöker spontanidrottsplatser jämfört med flickor respektive vanligare att flickor besöker bibliotek, rider, går på dans eller på kulturskola jämfört med pojkar.¹⁵

Det är vanligare att unga från resursstarka familjer deltar i idrottsförening jämfört med ungdomar från resurssvaga familjer. De med svensk bakgrund är i högre utsträckning aktiva i idrottsförening jämfört med de med utländsk bakgrund.¹⁶

Det är vanligare att högstadieungdomar från resurssvaga familjer besöker fritidsgården jämfört med unga från socioekonomiskt starka familjer. Flickor från resurssvaga familjer besöker bibliotek och simhall i högre utsträckning

⁹ Definition: Tagit del av/besökt antingen förening, simhall, fritidsgård, skatepark 135, utegym, spontanidrottsplatser, ridanläggningar/stall, motionsspår, fotbollsplan, ishall, bibliotek, kulturskola under de senaste 4 veckorna.

¹⁰ Ung Livsstil i Tyresö 2022 (föreläsning 13.10.23) Bild 122-125

¹¹ Definition: Uppgett att de varit fysiskt aktiv färre än 2 gånger senaste veckan. (se bild 34)

¹² Definition: Ekonomisk grupp 1: Bor i villa/radhus, har tillgång till bil+ båt+ sommarstuga
Ekonomisk grupp 2: Bor i villa/radhus/bostadsrätt + har tillgång till två av dessa tre: bil, båt, sommarstuga, Ekonomisk grupp 3: Bor i hyresrätt + har tillgång till två av dessa tre: bil, båt, sommarstuga, Ekonomisk grupp 4: Bor i hyresrätt + har tillgång till antingen bil, båt eller sommarstuga, Ekonomisk grupp 5: Bor i hyresrätt. Har EJ tillgång till bil, båt eller sommarstuga (se bild 37)

¹³ Ung Livsstil i Tyresö 2022 (föreläsning 13.10.23) Bild 34-42

¹⁴ Ung Livsstil i Tyresö 2022 (föreläsning 13.10.23) Bild 128

¹⁵ Ung Livsstil i Tyresö 2022 (föreläsning 13.10.23) Bild 128

¹⁶ Ung Livsstil i Tyresö 2022 (föreläsning 13.10.23) Bild 129-130

jämfört med unga från resursstarka familjer. De med utländsk bakgrund besöker i högre utsträckning bibliotek, fritidsgård och simhall jämfört med de med svensk bakgrund.¹⁷

Högstadiungdomar med olika socioekonomiska förutsättningar tar del av kulturskolan i samma uträkning oberoende socioekonomisk eller svensk/utländsk bakgrund. Detta kan vara ett tecken på att de tröskelsänkande insatserna som kulturskolan arbetat med under de senaste åren har haft effekt.¹⁸ En annan bidragande orsak kan vara att kulturskolan i Tyresö har ett jämförelsevis brett utbud av ämneskurser.¹⁹

Totalt är det ungefär 43 % av pojkar och 34 % av flickor som inte tar del av kultur- och fritidsnämndens utbud (varken i föreningsliv, kulturskola, fritidsgård, bibliotek eller simhall).²⁰ Bland Tyresös högstadielever tar pojkar del av fritidsutbudet i lägre utsträckning än flickor, vilket är ovanligt i jämförelse med andra kommuner.²¹

Ungdomar från resursstarka familjer tar i större utsträckning del av fritidsutbudet jämfört med högstadiungdomar från resurssvaga familjer. Pojkar med svensk respektive utländskbakgrund deltar i samma utsträckning i fritidsutbudet medan flickor födda i Sverige till föräldrar som invandrat deltar i betydligt lägre utsträckning jämfört med andra flickor.²²

4 Nyläge

Under mandatperioden ska fler medborgare vilja och kunna ta del av ett utbud av kultur- och fritidsaktiviteter som främjar deras fysiska- psykiska och sociala välbefinnande.

Önskat nyläge:

- Fler rör på sig på fritiden (de som i låg utsträckning rör på sig i nuläget rör på sig i högre utsträckning)
- Fler har tillgång till en meningsfull fritid²³

¹⁷ Ung Livsstil i Tyresö 2022 (föreläsning 13.10.23) Bild 129-130

¹⁸ Ung Livsstil i Tyresö 2022 (föreläsning 13.10.23) Bild 129-130

¹⁹ Kolada: Jämförelse: Elever i musik- eller kulturskola, 6-19 år, andel (%) och Ämneskurser som erbjuds i musik- eller kulturskolan, antal ämnesområden

²⁰ Definition: deltar inte varken i förening, kulturskolan eller besökt fritidsgård, bibliotek eller simhall senaste veckan. För fritidsgård, bibliotek och simhall gäller det de senaste 4 veckorna.

²¹ Ung Livsstil i Tyresö 2022 (föreläsning 13.10.23) Bild 116

²² Ung Livsstil i Tyresö 2022 (föreläsning 13.10.23) Bild 119-120

²³ Detta innefattar: fler är en del av ett socialt sammanhang på fritiden (i synnerhet dem som upplever ofrivillig ensamhet, eller saknar att ingå i stärkande sociala sammanhang), fler har möjlighet att växa och utvecklas på fritiden (inom KOFs egna verksamheter och inom föreningslivet), fler har tillgång till Tyresös kultur- och naturliv, fler upplever att de har tillgång till en fritid som är meningsfull

- Föreningslivet är mer jämlikt (den socioekonomiska segregationen i föreningslivet är lägre jämfört med nuläget, och flickor med utländsk bakgrund deltar i högre utsträckning jämfört med nuläget)
- Fler deltar i föreningslivet
- Öka andelen ungdomar som tar del av kultur- och fritidsaktiviteter, och i synnerhet öka deltagandet bland grupper som i dagsläget är utomstående²⁴ i högre utsträckning (pojkar, ungdomar från resurssvaga familjer samt flickor med utländsk bakgrund.)

Detta förutsätter att utbudet utvecklas tillsammans med medborgarna för att säkerställa att utbudet upplevs tryggt och meningsfullt. Arbetet med att minimera hinder som begränsar medborgare från att ta del av utbudet behöver fortsätta (och ge effekt) för att det önskade nyläget ska uppnås. En del i detta arbete kräver ökad samverkan med barn- och utbildningsförvaltningen för att skapa kontaktvägar mellan skolverksamheten med kultur- och fritids olika verksamheter och på så sätt nå fler barn- och unga med vårt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter.

5 Uppföljning

Uppföljning av uppdraget sker kontinuerligt. Inför varje måldialog utvärderar enheterna det arbetet som gjorts under månaden för att sänka trösklarna för deltagandet, vilka målgrupper har man riktat sig till samt bedöma vilken effekt det fick. I samband med tertiäl 1 och 2 samt årsredovisningen så följs resultatet upp skriftligt.

Rörelsen mot det önskade nyläget mäts genom olika enkäter, statistik eller fokusgrupper samt genom bedömningar av genomförda insatser.

Nyläge	Metoder och underlag för uppföljning:
Fler rör på sig på fritiden	<ul style="list-style-type: none"> • Deltagarstatistik APN, • Bedömning av insatser för att främja rörelse
Fler har tillgång till en meningsfull fritid	<ul style="list-style-type: none"> • Uppskattningar om deltagandet i våra verksamheter (nya-/ utökade målgrupper), • Bedömning av tröskelsänkande insatser, • Enhetsenkäter, • Ung livsstil, • Stockholmsenkäten, • Fritidsgårdsenkät, • Bedömning av effekt av samverkansinsatser med kommunens olika förvaltningar,

²⁴ Definition: deltar inte varken i förening, kulturskolan eller besökt fritidsgård, bibliotek eller simhall senaste veckan. För fritidsgård, bibliotek och simhall gäller det de senaste 4 veckorna.

Föreningslivet är mer jämlikt	<ul style="list-style-type: none"> • Ung livsstil, • Riksidrottsförbundets statistik över deltagandet uppdelad efter geografiska områden
Fler deltar i föreningslivet	<ul style="list-style-type: none"> • ApN, • Bedömning av tröskelsänkande insatser.

5.1 Uppföljning 2023

Under 2023 arbetade kultur- och fritid för det ska finnas en bredd av kultur- och fritidsaktiviteter för att möta medborgarnas varierande önskemål och behov. Under året genomfördes även en rad insatser för att komplettera det breda utbudet med riktade satsningar som syftade till att sänka trösklar för deltagande och för att göra utbudet mer tillgängligt och mer relevant för fler. I synnerhet för dem som idag saknar tillgång till en meningsfull fritid. Arbetet handlade till stor del om att motverka och kompensera hinder så att fler ska kunna ta del av kultur- och fritidsaktiviteterna i kommunen. Uppdraget genomfördes enligt plan 2023 och bedömdes som grönt.

För närmare beskrivningar och bedömningar kring utfallet av insatserna som genomfördes 2023 se bilagan Uppföljning av politiska uppdrag.²⁵

5.2 Uppföljning 2024

Arbetet för att uppnå nyläget i uppdraget har inriktats mot att bibehålla och vidareutveckla ett brett utbud av kultur- och fritidsaktiviteter i kommunen, i linje med den strategi som tillämpats under tidigare år. Parallellt med detta har insatser fokuserats på att göra utbudet mer tillgängligt och relevant för fler och i synnerhet för de som saknar tillgång till en meningsfull fritid.

5.2.1 Uppföljning T1

Insatser för att bredda och utöka utbudet

Under delåret har det gjorts insatser för att möta lokal- och anläggningsbehov som kan bidra till att främja rörelse och folkhälsa. Ett exempel på detta är satsningen för att skapa bättre förutsättningar för discgolf i kommunen.²⁶ Discgolf är lågtröskelaktivitet eftersom den kräver lite förkunskap och inga större resurser för att utöva, och kan därför bidra till ökad rörelse. Ett annat

²⁵ Bilaga 3 Uppföljning politiska uppdrag (KFN 2024 02-19 §14)

²⁶ Kommunstyrelsens beslut att initiera en förstudie för placering och utformning av ytterligare en discgolfbana under 2024 (KS2024-03-05 §24)

exempel är satsningen på att förbättra förutsättningarna för bouletövare i kommunen, vilket är en grupp som består till stor del av äldre medborgare.²⁷

Förlängningen av is-säsongen och utökningen av tider för allmänhetens åkning har ökat medborgarnas möjlighet att spontant ägna sig åt skridskoåkning.

Det befintliga utbudet har utökats med fler möjligheter att ägna sig åt exempelvis musikproduktion och slöjd. Satsningen har underlättat för unga med funktionsnedsättning att ägna sig åt musikproduktion. Slöjdaktiviteterna för vuxna har varit ett lyckat sätt att locka män att ta del av kommunens kulturutbud.

Genom att erbjuda kurser i Trollbäcken och Tyresö strand har den geografiska tillgängligheten till kulturskolans utbud ökats. Satsningen har visat sig vara uppskattad, kurserna har ett högt deltagande och föräldrar efterfrågar att satsningen ska utökas.

Insatser för att sänka trösklarna och ökad inkludering

Lovaktiviteter har utformats och anpassats för att göra det möjligt för fler barn och unga att ta del av dem. Genom att satsa på att tillgängliggöra lovutbudet till nya målgrupper så kommer även fler barn och unga i kontakt med de ordinarie verksamheterna vilket på sikt kan leda till att fler får en meningsfull fritid övrig tid av året.

Under delåret har trösklar sänkts för barn och unga att ta del av lovaktiviteter genom att:

- kostnadsfritt utbud,
- aktiviteter utan krav på föranmälan
- breddat utbud för barn och unga med funktionsnedsättning
- aktiviteter på olika platser i kommunen
- riktade och anpassade informationsinsatser för att underlätta för exempelvis barn i familjer med försörjningsstöd att delta
- samverkat med fritidshemmen för att ge möjligheter till barn som inte är lediga att ta del av lovaktivitetsutbudet

Förvaltningens bedömning är att insatserna har haft en positiv effekt på deltagandet.

Under 2024 intensifieras satsningen för att ge alla barn och unga tillgång till kvalitativa kulturaktiviteter och kulturupplevelser via skolan och förskolan (bland annat genom skapande skola och insatser på Njupskärsskola och samarbete med blåarsymfonikerna). Flera barn som tagit del av insatserna har sökt sig till ordinarie kurser efter insatsen.

²⁷ Kommunstyrelsens beslut att genomföra detaljprojektering för projektet bouleplaner på Trollbäckens Idrottsplats (KS 2024- 04 –10 §44)

För att nå nya/andra målgrupper än vanligt så har det varit framgångsrikt att genomföra verksamhet på platser där människor befinner sig av andra orsaker. Exempelvis nådde prova-på aktiviteterna i Tyresö centrum under cirkusveckan en helt annan målgrupp än vanligt.

Arbetet med att utveckla lokalen i Granängsringen till en plats för kultur- och fritidsaktiviteter och fylla den med olika typer av verksamhet har fortsatt under 2024. Detta har gjort en stor del av utbudet mer tillgängligt för de som bor i området vilket är en målgrupp som är svår att nå på andra sätt. Aktiviteterna fortsätter att locka många barn och unga vecka efter vecka. Under våren pågår ett arbete med att förbättra lokalen i syfte att göra den mer tillgänglig och trivsamt.

Arbetet med att utveckla aktiviteter och utbud som kan nå personer som ”längtar efter gemenskap” har fortsatt under 2024, exempelvis genom filosoficafé och kafféträffar på biblioteket. Tisdagsträffarna för äldre på Nyboda fritidsgård är väldigt uppskattade av besökarna. Kulturskolan har bidragit med underhållning vid en av de soppluncher arrangerats i kommunen för att främja social gemenskap bland äldre.

Dansa utan krav, som är en del av det ordinarie utbudet, är utformat för att fungera hälsofrämjande och stärkande för flickor som är i kontakt med elevhälsan på grund av exempelvis psykisk ohälsa. Insatsen gör stor nytta för dem som behöver det mest.

Under 2024 testas ett nytt samarbete inom projektet god och nära vård som går ut på att stärka elever att orka med skolarbetet genom musik och kulturutövande.

Rollspels- och brädspelsaktiviteter har på ett framgångsrikt sätt lockat killar till biblioteket och en grupp som inte vanligtvis besöker fritidsgårdarnas aktiviteter till lokalen i Granängsringen.

Årets funkisfestival har genomförts. Festivalen är ett återkommande arrangemang som i hög grad bidrar till personer med funktionsnedsättningsmöjlighet att utöva och uppleva kultur både som deltagare och som publik. I år utökades möjligheten att delta i festivalen på andra sätt än som artist och artisterna erbjöds utökad stöd för att bli trygga på scenen. Under årets festival fanns dessutom föreningar som riktar sig till målgruppen på plats i foajén för att informera besökarna om sitt utbud. Exempelvis parasportsföreningar, vilket är en effekt av det långsiktiga strategiska arbetet mellan Parasport Stockholm, RF Sisu och kommunen, för att skapa goda och hållbara förutsättningar för parasporten i kommunen.

Elever på anpassad grundskola deltar i fritidsledarledd innebandyskola på vissa idrottslektioner, insatsen har bland annat lockat nya medlemmar till Bergfotens IBK.

För att utveckla utbudet för ungdomar i linje med ungdomarnas egna önskemål så har kulturskolan skapat nätverk för musikproduktionsintresserade ungdomar, fredagsträffar för social gemenskap och kurser i nya format.

Satsningar för att öka jämlikheten i föreningslivet

Riktlinjerna för stöd till föreningar och studieförbund har ändrats för att möjliggöra bidrag för vissa lönekostnader, vilket syftar till att öka föreningslivets förmåga att genomföra särskilda insatser för att främja jämlik tillgång till föreningsledda aktiviteter.

En föreningskonferens på temat ”jämlik fritid” har genomförts. Temat syftade till att sprida kunskap och dela erfarenheter kring utmaningarna som rör den ojämlika tillgången till föreningsaktiviteter, och tillsammans undersöka hur kommunen och föreningslivet kan samverka för att öka jämlikheten.

En annan åtgärd för att på sikt förbättra stödet till föreningar så att föreningslivet kan bli mer inkluderande är att det har inletts ett fördjupat samarbete mellan medarbetare på kultur- och fritid och arbets- och socialförvaltningen för att undersöka hur vi kan stärka samverkan mellan förvaltningarna och föreningslivet.

Ytterligare exempel på insatser för att sänka trösklarna till föreningslivet är samverkan med föreningslivet kring drive-in fotboll på konstgräsplanen i Granängsringen och kultur- och fritidsförvaltningens samordning av uppdraget med föreningsvandrare. Uppdraget innebär att föreningsrepresentanter möter och engagerar barn och unga som vistas ute under helgkvällar och som därmed kommer i kontakt med föreningslivet.

5.2.2 Uppföljning T2

Insatser för att bredda och utöka utbudet

Under delåret har följande insatser genomförts för att bredda och utöka kommunens utbud:

- Invigning av Hälsans stig
- Tre piffelboxboxar har placerats ut i offentliga miljöer
- Utökade öppettider för serveringen vid Alby fritidsgård
- Ökat antal lovaktiviteter arrangerade av förvaltningen
- Utökad Meröppet på kommunens bibliotek

Under delåret har fortsatta insatser gjorts för att möta lokal- och anläggningsbehov som kan bidra till att främja rörelse och folkhälsa. Arbetet med att anlägga en ny boulebana i kommunen fortsätter, beslut att genomföra detaljprojektering har fattats med planerat färdigställande till sommaren 2025.

Under senvåren ställdes under en provperiod ett OMNI-utegym i ordning i stadsparken. Under provperioden genomfördes även en användarstudie vars

resultat har presenterats och analyserats under delåret i syfte att garantera att insatser som görs i framtiden för att öka utbudet av utegym i kommunen är väl motiverade. Användarstudien visade att gymmet användes flitigt under provperioden med ett genomsnitt på 73 besökare per dag trots låga temperaturer och en del regn.

Fritidsbanken har ökat sina utlån under sommarperioden 2024 med totalt 700 utlån jämfört motsvarande period 2023 då cirka 400 utlån gjordes. Ökningen tros bero delvis på att det med tiden blir mer och mer känt bland kommuninvånare att fritidsbanken finns tillgänglig samt att fritidsbanken 2024 kunde hålla öppet hela sommarperioden. Möjligheten att låna utrustning från fritidsbanken i Alby i samband med att fiket där hade utökade öppettider under sommaren ger positiva effekter för den totala servicegraden i Alby under sommaren.

Kulturskolan utökade under delår två sin lovverksamhet med bland annat en ny typ utav dagkollektivitet för kulturskolans befintliga orkesterelever. Detta fyller delvis ett behov av möjligheter för elever som vill fördjupa sina kunskaper samt erbjuder viktiga sociala sammanhang under sommarlovet. Andra nya aktiviteter för lovperioden 2024 är lördagskurser i musiklek och fredagsaktiviteter för ungdomar "Friday with friends" samt utökad antal feriejobb på kulturskolan.

Ökat antal feriearbetare på förvaltningen i stort har under sommarperioden bidragit till att antal aktiviteter under sommaren 2024 har kunnat utökas. Feriearbetare har även tagits in på kulturområdet där feriearbete tidigare inte har erbjudits och i samarbete med kulturskolan har dessa ungdomar bjudit på dans och musik för kommuninvånare.

Under det andra delåret har även ett nytt biljettsystem (Tickster) köpts in, detta biljettsystem kommer kunna erbjuda mer avancerad statistik om vilka det är som köper biljetter och till vad. Det nya systemet ger också möjligheten att se om det är samma personer som besöker olika evenemang och i vilken grad vi når ut till nya personer och nya familjer. Med detta biljettsystem och den statistik vi kan få ut kommer förvaltningen att ha ett bra underlag för framtida planering av aktiviteter och evenemang som kommuninvånare uppskattar.

Biblioteket har under delåret arbetat med att öka kännedomen i bland kommuninvånare om meröppet. En brukarundersökning från årets början visade att få visste om möjligheterna att besöka biblioteket under meröppet-tiderna, något som har förbättrats under delåret både gällande antal personer som har ett meröppet-kort och att fler besök har registrerats under meröppet-tiderna.

Under delåret har arbete fortsatt med tillgängliggörande av fritid- och kulturaktiviteter i Tyresös olika geografiska områden. I början av året genomfördes en utredning om den geografiska tillgången av kultur- och fritid, detta arbete har nu byggts på genom skapandet av en fritidskarta i samarbete med samhällsbyggnadskontoret. Genom att tydliggöra vår infrastruktur för kultur- och fritidsverksamhet kommer förvaltningen i framtiden att kunna planera mer träffsäkert för att nå kommuninvånare oavsett vart i kommunen de befinner sig.

Insatser för att sänka trösklarna och ökad inkludering

Förvaltningen har ökat antal sommarlovsaktiviteter 2024 jämfört med föregående år, förvaltningen arbetar gemensamt mot att ingen ska behöva känna att den inte har någonstans att ta vägen under sommaren.

Arbetet med tröskelsänkande åtgärder för barn och unga att ta del av lovaktiviteter har fortsatt under andra delåret genom bland annat:

- kostnadsfritt utbud,
- aktiviteter utan krav på föranmälan
- breddat utbud för barn och unga med funktionsnedsättning
- aktiviteter på olika platser i kommunen
- nyttjande av feriearbetare för att erbjuda ett varierat utbud under hela lovperioden
- Nytt biljettsystem för kommunens kulturevents (Tickster)
- Utveckling av Granängstorget 60 (G60)

Förvaltningens bedömning är att insatserna har haft en positiv effekt på deltagandet.

Insatser har gjorts för att ytterligare tillgängliggöra våra fysiska miljöer för att på så sätt sänka trösklarna för nyttjande av föreningar och privatpersoner. På kommunens idrottsplatser och anläggningar har arbete dels genomförts via investeringar i nya anläggningar som ökar tryggheten och gör så att fler människor rör sig på anläggningar kvällstid (exempelvis genom belysningsåtgärder). Dialogmöten med föreningslivet som nyttjar anläggningarna har även arrangerats under delåret, där har bland annat säkerhetsfrågor lyfts. Detta arbete är en del i att skapa trygga och inbjudande miljöer där föreningar och privatpersoner vill vara. Det har även funnits personal tillgänglig på anläggningarna hela dagarna under sommaren som påverkar känslan av trygghet och underlättar för den som kan behöva hjälp på anläggningen. Kulturskolan arbetar tröskelsänkande med aktiviteter som Öppna kulturskolan i Granängsringen, Ung film och genom verksamhet på fritids i några av kommunens skolor. Enligt resultat från Ung Livsstil ser ger kulturskolans arbete att nå ut brett med sina aktiviteter effekt. Verksamheten fokuserar nu på att bygga vidare på dessa verksamheter för att nå bästa resultat.

Kulturskolan gör även extra för att nå särskilt sårbara grupper, dels genom extra teatersatsningar under loven för barn med funktionsnedsättningar genom samarbeten med projektet God och nära vård där aktiviteterna Dansa utan krav och Kultur och hälsa har pågått under våren och fortsätter under hösten.

Återkommande aktiviteter så som familjedagar och kulturtimme sänker trösklar för att upptäcka nya kulturformer då det ges upprepade chanser att delta. Större evenemang som anordnas varje år så som Nationaldagsfirandet och Mångkulturell weekend bjuder också in till deltagande på ett enkelt och tillgängligt sätt och blir med tiden aktiviteter som fler och fler Tyresöbor känner till och räknar med. För att öka antal besökare och locka nya målgrupper till dessa typer av evenemang testades det under delåret en ny marknadsföringsstrategi för Nationaldagsfirandet – en trailer för eventet spelades in och lades upp i kommunens kanaler.

Biblioteket lockar in fler besökare genom att anordna events på biblioteket, så som LEGO-event och rollspelskvällar. När fler besöker biblioteken av andra skäl än att låna böcker ökar även antal utlån. Under LEGO-eventet som arrangerades i augusti så ökade antal besökare med 214 % mot motsvarande besökarantal på jämförbara dagar och antal utlån av böcker ökade med 20 % under denna dag. Att bjuda in till olika typer av aktiviteter uppmuntrar nya besökare och sällanbesökare till att låna böcker.

Den satsning som gjordes på körkort för två utav kommunens bibliotekarier med hjälp av omställningsfonden har gett goda effekter för tröskelsänkande verksamheten. Körkortet har inneburit att biblioteks bilen har kunnat nyttjas flitigt under sommaren och har även underlättat för bibliotekets popup-verksamhet som tillgängliggör biblioteken för fler och på fler platser och sänker trösklarna för Tyresös invånare!

Ökad samverkan med barn- och utbildningsförvaltningen och den anpassade skolan har gett goda effekter för den målgrupp som besöker Bergsfotens fritidsgård. Det har exempelvis genomförts personalutbyte mellan anpassade skolan och Bergsfotens fritidsgård. Även samverkan med äldre- och omsorgsförvaltningen ökar även inkluderingen av Tyresös äldre att få ta del av kultur- och fritidsaktiviteter, under delåret fick bostadsgrupperna genom samverkan med Bergsfotens fritidsgård tillgång till fordon under sommaren för att åka på utflykter.

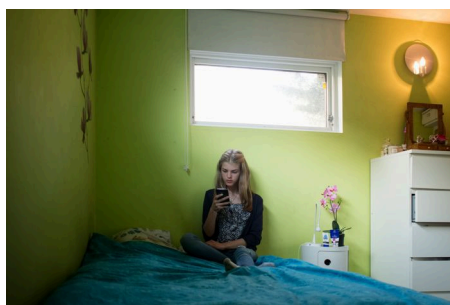
Projektet med Granängstorget 60 (G60) har fortsatt under delåret genom samverkan med samhällsbyggnadskontoret och arbete utfört av feriearbetare för att skapa en välkommande miljö för de som deltar i de aktiviteter som hålls i och runt lokalen.

Kommunens samarbete med Passalen har fortsatt under delåret och bidrar till jämlik fritid och sänkta trösklar för barn med funktionshinder genom att underlätta för dem att delta i utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter.

Satsningar för att öka jämlikheten i föreningslivet

Under hela året har det pågått arbete för att öka jämlikheten bland de föreningar som verkar i Tyresö. Under försommaren *reviderades riktlinjen för tidsfördelning* som styr fördelningen av återkommande tider i kommunens lokaler anläggningar. Under sommaren implementerades även det nya bokningssystemet Rbok som gör det enklare för föreningar att boka lokaler. Detta arbete börjar nu ge effekt i form av mer stringent och likvärdig hantering av de föreningar som söker bidrag eller önskar boka kommunens lokaler. Detta bidrar till att öka jämlikheten i föreningslivet i stort då det underlättar för föreningar att behandlas lika och ser till att ingen förening premieras över en annan.

Politisk inriktning: Fånga upp ungdomar i riskzon för att förhindra drogmissbruk och gängkriminalitet

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Politisk inriktning och uppdrag	3
2.1	Politisk inriktning.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
2.2	Politiskt uppdrag:.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
3	Nuläge.....	3
4	Nyläge.....	5
5	Uppföljning.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
6	Uppföljning årsredovisning.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.

1 Inledning

Tyresö kommunkoncern har i fyra målområden konkretiserat vad som är viktigt att uppnå för att kommunen ska röra sig i rätt riktning mot visionen. Till varje målområde finns konkretiserade mål och indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Det finns även politiska uppdrag kopplade till målen. Det är uppdrag som verksamheten ska arbeta särskilt med för att uppnå målen.

2 Politiskt uppdrag

Kommunkoncernen tillsammans med andra samhällsaktörer ska samverka för att fånga upp ungdomar i riskzon samt förhindra att ungdomar hamnar i drogmissbruk och gängkriminalitet.

3 Nuläge

3.1.1 Utvecklingen inom barn – och ungdomsenheterna inom socialtjänsten

Socialtjänstens barn- och ungdomsvård är det yttersta skydds nätet för barn och unga som far illa av någon anledning. Inkomna anmälningar till socialtjänsten bidrar därför till att ge en bild av hur barn och unga i kommunen har det.

Det har skett en markant skillnad vad gäller anmälningsorsak mellan 2022 och 2023. Anmälningarna som direkt är kopplade till den unges eget beteende har ökat. Det gäller psykisk ohälsa, missbruk av alkohol och/eller narkotika, socialt nedbrytande betande samt skolsociala problem. I begreppet ”socialt nedbrytande beteende” finns bland annat de ungdomar som befinner sig i sociala riskmiljöer. En annan anmälningsorsak som ökat, om än inte i lika stor omfattning, är ”annan brottslighet”. I den kategorin finns allvarligare brott som stöld, misshandel och liknande.

Anmälningarna som är kopplade till vårdnadshavarnas beteende är i stort oförändrat förutom en viss ökning av vårdnadshavarnas psykiska ohälsa och en större minskning av vårdnadshavarnas missbruk.

3.1.2 Unga i kriminalitet

Under hösten blev ett antal ungdomar aktuella på socialtjänsten utifrån kriminalitet och kopplingar till olika gäng. Det innebär att personalen hanterar nya situationer som tidigare inte uppkommit och det har varit både tidskrävande och svårt. För att möta behovet har en grupp bildats som ska ha spetskompetens inom området. Flera har redan utbildats i instrument för bedömning av risk för våldsamt beteende eller annat allvarligt kriminellt beteende bland barn och ungdomar. En tät samverkan med vuxenheten och polisen har varit viktigt i detta arbete. Samverkan med polisen har förbättrats

mycket och polisen har uppgett att de nu ser att många av de tidigare samverkansproblemen är lösta.

3.1.3 Drogmissbruk bland ungdomar

Stockholmsenkäten genomförs vartannat år på våren och vänder sig till elever i årskurs nio och gymnasiets år två.

Den genomfördes senaste våren 2022 och kommer att genomföras igen under våren 2024. Enkäten innehåller frågor som rör ungdomarnas alkohol-, tobak- och drogvanor, brott och trygghet, psykisk hälsa, familj, skol- och fritidsvanor med mera. 556 elever svarade i år vilket gav Tyresö en svarsfrekvens på hela 84 procent vilket är ett väldigt högt deltagande

Stockholms län har ett högre bruk av narkotika än övriga landet. Jämfört med snittet i länet har Tyresö en något lägre andel som prövat narkotika.

Användandet av narkotika har i Tyresö kommun inte gått upp, även om utbudet fortfarande är högt och respondenterna vet vart de får tag på droger. 90 procent i årskurs 9 och cirka 80 procent i årskurs två på gymnasiet har aldrig testat narkotika

3.1.4 Samverkan inom och utanför kommunen

Samverkan med Barn och utbildningsförvaltningen sker i olika former bland annat genom BUS-samverkan där barnpsykiatri, skola och socialtjänst ingår. Chefer för barn- och ungdomsenheterna, grundskolan och centrala elevhälsan träffas regelbundet. Socialtjänst- och skolpersonal har gemensamma stormöten ett par gånger per termin för gemensamt lärande. Centrum för arbetsmarknad och integration deltar i nätverk för studie- och yrkesvägledarna i kommunen.

Under våren beslutades att samordnare för samverkan mellan socialtjänst, skola, polis och fritid (SSPF) skulle tillsättas inom Resursenheten. Detta i syfte att i tidigt skede fånga upp barn och ungdomar med normbrytande beteende för att förhindra kriminalitet och missbruk. Arbetet är i gång och polisen har återkopplat att samarbetet med kommunen väsentlig förbättrats.

En utökad samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen har inletts vilket på sikt förväntas vara ett stöd i det förebyggande arbetet genom att lotsa fler barn och ungdomar till en meningsfull fritid både hos kommunen och hos olika föreningar.

3.1.5 Förebyggande insatser

Tidiga förebyggande insatser är en viktig del i att förhindra att barn och ungdomar dras till missbruk och kriminalitet.

Föräldragrupper är en viktig del i det arbetet. I kommunen erbjuds ”Alla Barn i Centrum”(ABC) för föräldrar med barn 0-2 år, KOMET

(KOMMunikationsMETod) för föräldrar med barn 3-11 år, ”Älskade, förbannade tonåring” för tonårsföräldrar samt ”Föräldraskap i Sverige” för nyanlända föräldrar.

Inom ramen för projektet God och nära vård finns en samordnare för tidiga, samordnade insatser (TSI). Syftet är att fånga upp barn och familjer i behov av stöd så tidigt som möjligt, helst innan det blir en orosanmälan till socialtjänsten.

4 Nyläge

- I och med den nya socialtjänstlagen som föreslås träda i kraft vid halvårsskiftet 2025 får socialtjänsten ett större ansvar för att erbjuda tidiga insatser utan föregående utredning.
- Fortsatt satsning på föräldrautbildningar för att stötta föräldrar i att vara en bra, närvarande förälder. Öka möjligheten till dessa utbildningar på andra språk än svenska.
- Samverkan socialtjänst, skola, polis och fritid (SSPF) innebär att ungdomar fångas upp tidigt, helst innan det gått så långt som till en orosanmälan, och får det stöd den unge och familjen behöver.
- Tidiga, samordnade insatser redan i förskolan innebär att socialtjänsten tidigt kan nå de familjer som av olika skäl har en utsatt situation och erbjuda stöd.
- Genom ett nära samarbete med bland annat polisen får socialtjänsten tidigare kännedom om barn och unga som rör sig i fel miljöer och/eller umgås med icke lämpliga personer. I de fall frivilliga insatser inte är tillämpliga kan då utredning inledas i ett betydligt tidigare skede än vad som varit möjligt tidigare. Då rekryteringen till kriminella gäng går mycket snabbt är det viktigt att också socialtjänsten är snabb. Genom tidiga insatser kan socialtjänsten medverka till att bryta en utveckling som annars kunnat bli förödande för den unge och färre går vidare till kriminella nätverk.
- Fler evidensbaserade insatser erbjuds till familjer.

5 Uppföljning tertialrapport 1

- Fler föräldrautbildningar erbjuds. Utbildningar har erbjudits på andra språk med stöd av tolk.
- Samverkan socialtjänst, skola, polis och fritid (SSPF) har kommit i gång och ett flertal familjer har erbjudits olika insatser.
- Projektet kring tidiga, samordnade insatser pågår.
- Genom ett nära samarbete med bland annat polisen får socialtjänsten tidigare kännedom om barn och unga som rör sig i fel miljöer och/eller

umgås med icke lämpliga personer. I de fall frivilliga insatser inte är tillämpliga kan då utredning inledas i ett betydligt tidigare skede än vad som varit möjligt tidigare. Då rekryteringen till kriminella gängen går mycket snabbt är det viktigt att också socialtjänsten är snabb. Genom tidiga insatser kan socialtjänsten medverka till att bryta en utveckling som annars kunnat bli förödande för den unge och färre går vidare till kriminella nätverk.

- Fler evidensbaserade insatser erbjuds till familjer, bland annat har en utbildning i Funktionell familjeterapi genomförts hos resursenheten.

6 Uppföljning tertialrapport 2

I slutet av våren eskalerade problematiken med unga i kriminalitet. Under kort tid inkom mängder av anmälningar gällande barn och ungdomar i grov kriminalitet. Många av de barn och unga som anmäldes till socialtjänsten var helt okända för verksamheten och hade aktualiserats via polisen. Situationen blev ytterligare allvarlig då vårdnadshavarna inte alltid förstod allvaret och oron för de unga och därför inte var beredda att ta emot stöd från socialtjänsten. Socialtjänsten insåg att stöd behövdes både från andra förvaltningar, framförallt barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen, men även från civilsamhället.

En massiv insats gjordes där alla berörda aktörer bidrog med sitt kunnande och information om det allvarliga läget spreds på bred front i hela Tyresö.

Fördjupad samverkan mellan skola och socialtjänst identifierades som mycket viktigt för att så tidigt som möjligt upptäcka de barn och unga som var på väg att dras in i kriminella nätverk och det arbetet prioriterades från båda verksamheterna.

Situationen inom avdelning barn inom arbetsmarknad-och socialförvaltningen blev snabbt mycket ansträngd. För att säkerställa att personalen skulle orka hantera denna påfrestande situation förstärktes bemanningen med ett antal socionomkonsulter.

I mitten av juli började situationen stabiliseras och inflödet av nya ärenden motsvarade en normal sommar.

Grov kriminalitet bland unga är tyvärr ett problem som kvarstår och de insatser vi tidigare använt oss av är inte tillräckliga. 240830 fick arbetsmarknad- och socialförvaltningen i uppdrag av nämndens ordförande att starta en social insats grupp (SIG). Arbetet har påbörjats och tillsammans med det arbete som redan görs inom samverkan socialtjänst, skola, polis och fritid (SSPF) finns en större beredskap att hantera kriminella ungdomar.

Det kvarstår dock utmaningar vad gäller att kunna erbjuda rätt insatser till de som riskerar att hamna i gängkriminalitet.

Regionalt operativt center (ROC) är en operativ regional förmåga som ska dämpa våldsutvecklingen. En del handlar om effektiv hantering av enskilda individer oavsett när på dygnet det inträffar. Ett led i detta är att socialjouren i Stockholms stad fått ett övergripande ansvar att se till att polisen dygnet runt får kontakt med rätt socialtjänst.

Barn i organiserad brottslighet (BOB) är en samverkansstruktur mellan flera myndigheter, polis, socialtjänst, skola, vård, civilsamhälle och näringsliv med samverkansstrukturer på nationell, regional och lokal nivå med syfte att förhindra och förebygga att barn och unga hamnar i organiserad brottslighet.

Gul= uppdraget är påbörjad men går inte enligt plan eller riskerar att inte levereras i tid

Grön= uppdraget genomförs enligt plan och kommer levereras i tid,

Röd= uppdraget är inte påbörjad.

Vid rött och gult, kommer även finnas kommentar om orsak samt vidtagna åtgärder

Politiskt uppdrag

Övergripande

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Politiskt uppdrag	3
3	Nuläge.....	3
4	Nyläge.....	4
5	Uppföljning.....	5

1 Inledning

Tyresö kommunkoncern har i fyra målområden konkretiserat vad som är viktigt att uppnå för att kommunen ska röra sig i rätt riktning mot visionen. Till varje målområde finns konkretiserade mål och indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Det finns även politiska uppdrag kopplade till målen. Det är uppdrag som verksamheten ska arbeta särskilt med för att uppnå målen.

2 Politiskt uppdrag

Öka innovationsförmågan, den digitala mognaden/ användandet av välfärdsteknik och arbeta kommungemensamt samt när det ger mervärde. Ta fram och införa nya processer, tjänster och metoder som resulterar i betydande förbättringar av kvalitet, effektivitet eller ändamålsenlighet för Tyresöborna.

- Öka innovationsförmågan
- Öka den digitala mognaden/ användandet av välfärdsteknik
- Arbeta kommungemensamt när det ger mervärde.

3 Nuläge

- Ökat innovationsförmågan

Ökat förmågan att arbeta målsökande och kommungemensamt när det ger mervärde

Arbetet med nya angreppssätt för att hitta vägar till högre kvalitet för invånaren med färre resurser har pågått under 2023. Det är nödvändigt att behärska två arbetssätt – målstyrt via ständiga förbättringar och målsökande via innovation. Under 2023 har samtliga medarbetare kunnat söka till att leda arbetet inom de kommungemensamma områdena, områden som ingen kan lösa ensam, och utbildas inom innovation och målstyrning. Ett högt söktryck visade på medarbetares vilja och engagemang att arbeta tillsammans i gemensamma frågor. Samtliga sökanden intervjuades och 14 ledartröjor tillsattes och samtliga har slutfört en intern utbildning i att leda och arbeta i innovationsprocesser, enligt SKR:s process för innovation samt drivit utvecklingsarbete inom de kommungemensamma områdena. Framdriften under året var enligt plan. Under 2024 planeras en utbildning i innovationsprocessen för fler medarbetare och nya områden startas. Medskapandet med invånarna är en absolut kärna i arbetet och ett stort antal tillfällen för detta har genomförts 2023. Dessa har både skett inom enskilda områden och utifrån helheten. Ett exempel är att en checkpoint genomfördes i Tyresö centrum i december för att få Tyresöbornas inspel för vad som bör fokuseras framåt. Tyresöbor är alltså både med och identifierar problemställning och bidrar till lösning.

- Det finns behov av att skapa förutsättningar att kommunen har förmåga att testa nya former av modern välfärdsteknik för att öka möjligheterna till innovation och tänka nytt.
- Ökat den digitala mognaden/användandet av välfärdsteknik
För att kommunen ska kunna hantera den demografiska utmaningen behöver kommunen ställa om och står nu inför en stor digital transformation. Detta kommer att möjliggöra att arbetsuppgifter kan utföras exempelvis av digitala medarbetare vilket kommer att frigöra tid samt mer tillgängligare service åt Tyresöborna.
 - Det finns ett stort behov av att öka den digitala mognaden hos medarbetare för att skapa kunskap och förståelse för hur välfärdsteknik kan ge mervärde i verksamheterna.
 - Det finns ett behov av att införa en metodik för att kunna använda modern teknik såsom exempelvis AI för att skapa mer värde för Tyresöborna. Vi behöver ha förmåga att kunna testa i exempelvis pilotprojekt, utvärdera och vid goda resultat uppskalning.
 - Det finns behov av att modernisera kommunens IT-fabrik för att få möjlighet att nyttja modern teknik, molnlösningar mm..
 - Det finns behov av att få in kommungemensamma digitala lösningar som är resurseffektiva och skapar värde för Tyresöborna.
- Arbeta kommungemensamt när det ger mervärde.
 - Det finns ett behov av att etablera Projektkontoret för att kunna få in, prioritera, följa upp kommungemensamma uppdrag/projekt.
 - Det pågår utredningar av initiativ av kommungemensamma stödsystem

4 Nyläge

Inom 1-2 år:

- Ökat innovationsförmågan
 - Ökat förmågan att arbeta målsökande och kommungemensamt när det ger mervärde.
Flera samarbeten över organisatoriska gränser har gett nya arbetssätt effektiva arbetssätt med bibehållen kvalitet och lägre resursutnyttjande. De kommungemensamma områden som pågår och nya som startas går enligt plan och ger effekt.
 - Etablerat en miljö/arbetsätt där kommunen med kontinuitet testat nya former av modern välfärdsteknik.
- Ökat den digitala mognaden/användandet av välfärdsteknik
 - Etablerat en plattform/forum för att öka den digitala mognaden hos medarbetare.
 - Testat modern teknik såsom exempelvis AI för att effektivisera arbetssätt för att ge Tyresöborna högre kvalitet och hjälp direkt.
 - Kommunen har en modern och säker IT-miljö som möjliggör digital samverkan med andra, fler automatiserade arbetssätt som ger en

effekthemtagning som bidrar till mindre administration samt en högre säkerhet för att kunna nyttja digital teknik.

- Arbeta kommungemensamt när det ger mervärde.
 - Kommungemensamma digitala lösningar är resurseffektiva och skapar värde för Tyresöborna.

5 Uppföljning

- Ökat förmågan att arbeta målsökande och kommungemensamt när det ger mervärde.

De kommungemensamma områden som pågått under 2023 har träffat Tyresöbor i olika former och fått veta vad tyresöborna upplever och anser behöver förbättras. Utifrån detta har lösningar tagits fram tillsammans med Tyresöborna och testats.

Resultat vid T2 uppföljningen är: att fem nya områden startats upp, de och områdena som startades under 2023 pågår enligt plan. För den som vill gå det att fördjupa sig om de resultat som blivit sedan starten 2023 här: [De kommungemensamma områdena - det här har det gett Tyresöborna - Tyresö kommun \(tyreso.se\)](#)

En summering av några resultat:

- Inför kommande telefoniupphandling har tydligt krävts på synkning mellan system utifrån lärdomar från Tyresöborna och medarbetare.
- I januari 2024 startades ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) ungdomsinflytande i Tyresö kommun. Samarbetet är mellan ungdomar i Tyresö kommun inom anpassad grundskola, och anpassat gymnasium, Bergfotens fritidsgård i åldrarna 13-25 år och YOUTH 2030. Tillsammans med ungdomarna i Tyresö och med hjälp av innovativa metoder kommer skapas ett starkare och bredare ungdomsinflytande, och hittar nycklar för en mer inkluderande demokrati för att förbättra unga med IF:s möjligheter till inflytande och deltagande i samhällsutvecklingen. Det har varit föreläsning för vuxna på strategidag och med medarbetare som möter unga om depowerment för att öka kompetensen att öppna sina dörrar och ta vara på ungas kraft, engagemang och idéer. I Maj genomfördes idéverkstäder med de unga kring vilka frågor som är viktigt för dem att påverka inom och förändra. I augusti är en fotbollsmatch mellan elever och politiker och beslutsfattare där de unga över en efterföljande lunch får möjlighet att delge sin input.
- Eleverna på Dalskolan hade ett hackaton där de sa vad de tyckte och ett utvecklingsarbete har pågått.
 - Eleverna tyckte inte caféet var mysigt att vara i, det var inte heller öppet när de ville vara där, och ingen var där så de kunde handla.
Nu har cafeterian har fått utökade öppettider och är bemannad. Det har även kommit nya möbler till cafeterian.
 - Eleverna tyckte inte att skolan var mysig att vara i och det fanns ingenstans att sitta:
Nu finns fler bänkar och sittplatser har ordnats ute i korridorerna och fototapeter har satts upp i grupprum och rast rum för att öka trivselen.

- Eleverna tycker det behöver finnas fler vuxna att prata med i skolan, som inte är skolpersonal.
Det pågår ett kommungemensamt arbete för att finna lösningar på hur hela kommunen kan hjälpas åt för att fler vuxna ska finnas i skolan. Uppstart vecka 37 och pågår hela 2024 i ett samarbete mellan barn och utbildningsförvaltningen, kultur och fritidsförvaltningen och Arbetsmarknads och socialförvaltningen.
- Tillsammans med de äldre Tyresöborna har test tagits fram på en digital plattform kan möta deras behov med innehåll som de själva har sagt att de önskar fanns. Arbetet med att bygga den digitala plattformen pågår.
- Soppluncher för äldre har startats i samverkan med andra aktörer. 8 stycken har genomförts och varit välbesökta. Ungefär 50 äldre per gång har haft möjlighet att äta tillsammans och knyta sociala kontakter med andra besökare. Många äldre har träffat någon de känner igen i samband med sopplunchen, några träffade gamla arbetskamrater de inte sett på över 40 år, andra har fått nya bekantskaper. De äldre har kunnat njuta av musikunderhållning, som volontärer från väntjänsten har stått för och allsång. Kulturskolan har varit med och erbjudit green screen för de äldre som vill fotas eller filmas och få med sig bilden/filmen vilket var väldigt uppskattat.
- Barn från förskolan och äldre Tyresöbor träffats och målat påskägg tillsammans på träffpunkten kopp och själ och dagverksamhet Björkträffen. De äldre tyckte att det var härligt med liv och rörelse och barnen tyckte att det var härligt att träffa de äldre, måla ägg och fika tillsammans. Påskäggen sattes upp på olika ställen i kommunen och invånarna kunde ta del av konsten.
Detta har blivit ett arbetssätt implementerat i kommunen och verksamheterna har nu ett nytt arbetssätt där detta har blivit en naturlig del och utökats till fler högtider. Förskolan har tex varit på träffpunkten kopp och själ och ”lussat” för äldre.
- Identifierat att det finns ett behov av att etablera en miljö och arbetssätt där kommunen med kontinuitet kan testa nya former av modern välfärdsteknik.
- Arbetsmarknads- och Socialförvaltningen (AOS), Kansliet, Servicecenter samt Skola undersöker möjligheten till att ha en generativ AI, vilket ska skapa förutsättningar för att möta interna behov men även underlätta för medborgare och företag att kontakta kommunen samt då också få vägledning och stöd. Nyttokalkyler är under framtagande.
- Öka den digitala mognaden/användandet av välfärdsteknik
 - Identifierat att det finns ett behov av att paketera utbildningsinsatser för att öka den digitala mognaden hos medarbetare.
 - Vi har under våren haft ett pilotprojekt som innebar att vi testat en AI lösning för att Tyresöborna ska få högre kvalitet och hjälp direkt, ökat lärande för medarbetare till lägre kostnad. En testgrupp inom hemtjänsten har testat de nya arbetssätten som den nya AI-lösningen har bidragit till. Nu kommer den lanseras till samtliga inom hemtjänsten, både administrativ och fältpersonal. Utvärdering av effekthemtagning kommer att ske under året. Vid goda resultat kan uppskalning ske i andra delar av kommunens verksamheter.

- Utredning pågår att nyttja molnlösningar såsom O365. En inspirationsworkshop har genomförts med Kommunledningsgruppen. Under september kommer en DPIA att genomföras och en införandeplan av O365 är under framtagande med målsättning att kunna beslutas om under septembermånad.
- Kommunen har ett 30-tal verksamhetsprocesser automatiserade sedan tidigare. Det pågår ett arbete att gå igenom dessa automationer och justera, vidareutveckla samt att utveckla flera. Effekthemtagningen för dessa är bland annat, mindre administration vilket frigör arbetstid samt snabbare handläggningstid vilket skapar medborgarnytta.
- Automatiserat en process i socialtjänstensverksamhetssystem Treserva för att upprätthålla rättssäkerheten
- Vi undersöker behov och möjligheter kring att etablera ett IOT-nät för att möjliggöra att ha förmåga att använda smarta sensorer och arbeta mer datadrivet.
- Kommungemensamma digitala lösningar är resurseffektiva och skapar värde för Tyresöborna.
- Arbeta kommungemensamt när det ger mervärde.
 - Arbetet med de pågående kommungemensamma områdena fortsätter och under året kommer ytterligare sju områden startas upp.
 - Utforska möjligheterna till att testa en idé om att praktisera på andra enheter i kommunen för ökad kännedom och möjlighet till samarbete pågår.
 - Infört nytt diarieföringssystem som i dagsläget ersätter två system. Systemet ska öka möjligheterna till en digital nämndadministration samt färre system.
 - Behov av att etablera projektkontoret för att få bättre styrning, samordning, kontroll och utvärdering samt ekonomisk uppföljning av projekt. Arbetet pågår och kontoret etableras kontinuerligt.
 - Finna kommungemensamma digitala lösningar som är resurseffektiva och skapar värde för Tyresöborna.
 - Införandet av ett gemensamt ledningssystem pågår och planen är att vi från 2025 kommer att ha vår gemensamma verksamhetsuppföljning i systemet. Detta kommer att bidra till bland annat:
 - en mer enhetlig och effektivare måluppföljning.
 - att systematiskt kunna arbeta och följa upp kvalitén i verksamheterna i enlighet med lagstiftningar
 - att få ökade förutsättningar att arbeta systematiskt med informationssäkerhet i enlighet med lagstiftningar.

Grön= uppdraget genomförs enligt plan och kommer levereras i tid

Gul= uppdraget är påbörjad men går inte enligt plan eller riskerar att inte levereras i tid

Röd= uppdraget är inte påbörjad.

Vid rött och gult, kommer även finnas kommentar om orsak samt vidtagna åtgärder

Politisk inriktning: Tyresö ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Politiskt uppdrag	3
3	Nuläge.....	3
3.1	Ett gott företagsklimat	3
3.2	Service, handläggning och kommunikation	4
3.2.1	Bygglov	4
3.2.2	Upphandling.....	4
3.2.3	Dialog.....	5
4	Nyläge.....	5
4.1	Effekter och beroenden inom andra områden.....	6
5	Uppföljning.....	7
5.1	Resultat NKI och NUI 2023	7
5.2	Ett gott företagsklimat	8
5.2.1	Co-working space i Tyresö .. Fel! Bokmärket är inte definierat.	
5.2.2	Tillgång till mark och lokaler	8
5.2.3	Kommungemensamt område.....	8
5.3	Service, handläggning och kommunikation	10
5.3.1	Bygglov	10
5.3.2	Upphandling.....	10
5.3.3	Generell kommunikation	Fel! Bokmärket är inte definierat.
5.3.4	Dialog.....	11

1 Inledning

Tyresö kommunkoncern har i fyra målområden konkretiserat vad som är viktigt att uppnå för att kommunen ska röra sig i rätt riktning mot visionen. Till varje målområde finns konkretiserade mål och indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Det finns även politiska uppdrag kopplade till målen. Det är uppdrag som verksamheten ska arbeta särskilt med för att uppnå målen.

2 Politiskt uppdrag

Det ska skapas bättre förutsättningar för fler företag att starta, etablera sig, ställa om och växa i kommunen. Företag och företagare ska mötas av ett gott företagsklimat, bra service med hög tillgänglighet, god förståelse, effektiv handläggning och tydlig kommunikation.

Det politiska uppdraget följs upp utifrån två övergripande rubriker:

- Ett gott företagsklimat
- Service, handläggning och kommunikation

3 Nuläge

3.1 Ett gott företagsklimat

Tillgänglighet, god service, effektivitet och kommunikation är viktiga för företagen. För 2022 var målsättningen att NKI¹ inom näringslivsområdet skulle förbättras jämfört med 2021. Resultatet, som kom i maj 2023, var istället oförändrat med ett NKI på 71. Ett NKI mellan 70-80 klassas som en hög gradering enligt undersökningen.

Undersökningen utgår från serviceområdena tillgänglighet, information, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet. Högst omdöme ges bemötande, med ett index på 78. Lägst omdöme ges information, med ett index på 69.

I den andra jämförande undersökningen 2023, Svenskt Näringslivs årliga undersökning av företagsklimatet i Sveriges kommuner, tappade Tyresö placeringar jämfört med andra kommuner. I totalrankingen gick Tyresö från plats 58 till 145 av 290 kommuner. Här var det Mobilnät och bredband samt

¹Nöjd-kund-index, undersökningen genomförs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i samarbete med Stockholm Business Alliance (SBA).

allmänhetens attityder som fick höga betyg, medan de tillfrågade företagarna gav kommunens upphandling samt information till företagen sämst betyg. Under hösten 2023 påbörjades ett arbete med syfte att öka dialogen med företagarna och tillsammans med dem forma en plan för utvecklingen av näringslivet i Tyresö och att skapa ett ännu bättre företagsklimat. Det bjöds in till olika forum för att kunna föra dialog och djupintervjuer med ett stort antal företagare genomfördes av extern part.

En slutsats som har dragits hittills är att kunskapen kring företagens behov och vilka villkor som påverkar företagen behöver öka ytterligare i kommunens organisation som helhet. Kommunikationen med företagen ses också som en av de viktigaste åtgärderna för en positiv utveckling.

Under 2023 genomfördes eller påbörjades följande:

3.2 Service, handläggning och kommunikation

3.2.1 Bygglov

Bygglovsenheten har tidigare haft utmaningar vad gäller främst lång handläggningstid och en instabil personalgrupp. Under 2022 och 2023 genomfördes en rad insatser som fått positiv effekt. Under 2023 var ärendeinflödet högre än under 2022, och trots detta var handläggningstiderna korta. Vid en ansökan får man idag en handläggare tilldelad inom ett par dagar. Det finns också möjlighet att boka in rådgivning innan man skickar in sitt ärende, där får man välja om man vill träffa en handläggare fysiskt eller digitalt.

Några åtgärder som har genomförts är

- Förändrade arbetssätt och rutiner,
- Nytt ärendehanteringssystem med fler funktioner som underlättar ärendena både för handläggare och sökanden,
- Stabil personalstyrka.

Bygglovsenheten har också deltagit i den ökade interna samverkan kring näringslivet som påbörjades under 2023 och fortsätter under 2024.

3.2.2 Upphandling

2022 års resultat för NUI² (som redovisades våren 2023), gav Tyresö kommun ett betyg på 2,4 från företagarna. Detta var en minskning med 0,4 jämfört med föregående år, och kommunen ligger 0,3 poäng under medeltalet i Sverige.

Det pågår sedan snart två år tillbaka ett utvecklingsarbete kring upphandlingar inom kommunen, lett av upphandlingsenheten. Genom att än bättre än idag

² Nöjd-upphandlings-index, undersökningen genomförs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i samarbete med Stockholm Business Alliance (SBA).

utforma kravställningar och utvärderingsmodeller i upphandlingar samt ge leverantörerna skälig anbudstid, underlättar vi för att de kan ta fram ett relevant anbud. Responsen från marknaden indikerar att upplevelsen av kommunens upphandlingar har förbättrats. På sikt förväntas detta ge ett positivt utfall på NUI.

En annan åtgärd är att föra dialog med leverantörer inför en upphandling och efter tilldelning för att inhämta deras kunskap och synpunkter på vad vi kan förbättra till nästa gång.

Ytterligare en åtgärd är att kommunen följer upp avtal och kontrollerar leverantörer under avtalstiden. Genom att agera på avvikelser, kvalitetsbrister och oegentligheter, stärks kommunens anseende som en seriös och affärsmässig beställande organisation.

Minst en representant från upphandlingsenheten deltar på företagarnas frukost- och lunchmöten samt vid andra gemensamma aktiviteter kommunen har med det lokala näringslivet, för att öka dialogen och stärka relationen med näringslivet gällande kommunens upphandlingar.

3.2.3 Dialog

Näringslivet har bjudits in till dialog vid ett antal tillfällen under hösten 2023, med målet att skapa en samsyn kring vilka områden som fungerar bra och vad kommunen behöver utveckla.

4 Nyläge

Det övergripande målet för det politiska uppdraget är att det ska skapas bättre förutsättningar för fler företag att starta, etablera sig, ställa om och växa i kommunen, det vill säga Tyresö kommun ska ha ett gott företagsklimat.

Dessa mål ska nås inom ett år:

- Lindalshöjden ska ha nått samrådsskede under 2024.
- Översyn av stödet till Tyresös potentiella nyföretagare är genomförd under 2024 inför att nytt avtal ska förhandlas 2025.
- Resultatet i Svenskt Näringslivs sammanfattande omdöme ska öka.

Dessa mål ska nås inom två år:

- Ökat antal företag i kommunen.
- Ökat antal arbetsställen i kommunen.

I kontakten med kommunen ska näringslivet mötas av ett gott företagsklimat, bra service med hög tillgänglighet, god förståelse, effektiv handläggning och tydlig kommunikation.

Dessa mål ska nås inom ett år:

- NKI (nöjd-kund-index) ska öka jämfört med 2022.
- NUI (nöjd-upphandlings-index) ska öka jämfört med 2022.

4.1 Effekter och beroenden inom andra områden

För att företag ska kunna etablera sig och växa i kommunen behöver företagen kunna hitta och anställa rätt kompetenser. Det här politiska uppdraget har därför påverkan på, och påverkas av, flera andra politiska uppdrag samt kommungemensamma områden. Målen inom de områdena följs separat, men samverkan behöver ske kring insatser, erfarenheter och effekter.

Uppdrag och kommungemensamma områden som är närmast berörda:

- Politiskt uppdrag: Ökad självförsörjandegrad
- Politiskt uppdrag: Framtidens gymnasie- och vuxenutbildning möter arbetsmarknadens behov och krav.
- Politiskt uppdrag: Kompetensförsörjning
- Kommungemensamt område: Hur kan vi bättre matcha den kompetens och arbetskraft som finns (hos medarbetare och Tyresöbor) i kommunen som en resurs för att kompetensförsörja kommunkoncernen och Tyresös näringsliv?

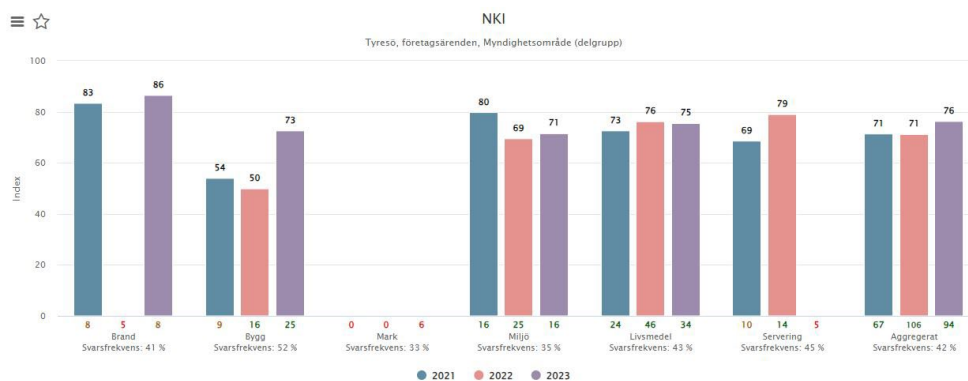
5 Uppföljning

Uppdraget bedöms som GRÖNT.

- NKI och NUI har höjts från föregående år
 - NKI har höjts med 5 poäng från 71 till 76.
 - NUI har höjts med 5 poäng från 59 till 64.
- Utvecklingsarbetet pågår enligt plan, och deltagande Svenskt näringslivs utvecklingsprogram förväntas ge arbetet ännu mer kraft framåt.
- Lindalshöjdens företagsområde beräknas inte längre ha nå samrådskede under 2024, men väl under första kvartalet 2025.

5.1 Resultat NKI och NUI 2023

Den 24 april offentliggjordes NKI (nöjd-kund-index) för näringslivet för 2023. Undersökningen mäter hur nöjda företagarna är med kommunens service. Tyresös samlade resultat för 2023 är NKI 76. Sverigemedel är 75. Tyresö kommun har höjt resultaten inom samtliga områden förutom inom livsmedel, där skillnaden är en poäng jämfört med 2022. Störsts höjning görs inom bygglovsverksamheten, där man har höjt resultatet från 50 till 73.

Grafen visar Tyresö resultat 2021-2023 inom samtliga myndighetsområden. För Mark och Servering är det för få svaranden 2023 för att få ett resultat.

NUI (nöjd-upphandlings-index), som mäter hur nöjda företagarna är med kommunens upphandlingsarbete, är en separat del i undersökningen. Här har kommunen förbättrat sitt resultat till 64, från 59 2022.

Undersökningen av kommunernas företagsklimat görs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i samarbete med Stockholm Business Alliance (SBA). Den bygger på svar från de företagare som har varit i kontakt med kommunen i ett myndighetsärende. Undersökningen har genomförts sedan 2012, och resultatet för 2023 är Tyresös högsta någonsin.

Bedömning av indexpoängen

- 80+: mycket högt
- 70-80: högt
- 62-69: godkänt
- 50-61: lågt
- 50 eller lägre: mycket lågt

5.2 Ett gott företagsklimat

5.2.1 Svenskt näringslivs utvecklingsprogram

Tyresö kommun har, tillsammans med sju andra kommuner, blivit antagna till Svenskt näringslivs utvecklingsprogram för ett gott företagsklimat. Övriga kommuner är Luleå, Vänersborg, Ljungby, Håbo, Avesta, Kil, Borgholm. Kriterier för att bli antagen till programmet är att kommunen har bestämt sig för att aktivt arbeta med att stärka företagsklimatet i kommunen, deltar med kommunstyrelsens ordförande, kommunchef och näringslivschef vid de fyra tematräffarna, är aktiva med att dela med sig av erfarenheter samt är beredda att i sätta igång ett utvecklingsprojekt som en del i programmet.

Från Tyresö kommun deltar kommunstyrelsens ordförande, vice ordförande, kommundirekt samt näringslivschef. Dessutom kommer ytterligare relevanta personer att delta vid de olika tematräffarna, beroende på tema. Programmet inleddes i juni 2024 och avslutas i maj 2025. Kommunstyrelsens ordförande samt vice ordförande har tilldelats en mentor inom ramen för programmet (Erik Langby, tidigare KSO i Nacka kommun).

Utvecklingsprogrammet förväntas ge insikter, erfarenheter och kompetenser som bidrar till en stabil grund och konkreta resultat för kommunens arbete kring näringslivet.

5.2.2 Tillgång till mark och lokaler

Tillskott av ett nytt utbud av lokaler i form av ett nystartat co-working space har startat i Tyresö. Kommunen har arrangerat ett frukostmöte med högt deltagande på plats i början av februari, vilket också stöttat i marknadsföringen.

Informationen på tyreso.se kring att hitta nya lokaler för företagare har utökats. På tyreso.se/foretagslokaler finns en lista till aktörer som erbjuder lokaler till företag i Tyresö.

Detaljplanarbetet fortlöper för det nya företagsområdet Lindalshöjden och projektet går mot samråd under kvartal 1 2025. Under våren skickades en

enkät och informationsmail ut till de företag som har anmält intresse av att etablera sig i området. Flera företag anmälde intresse för att ingå i en referensgrupp där de fick de möjlighet att granska förslaget till strukturplan och komma med synpunkter via mejl eller under en workshop. Underlaget som referensgruppen och enkäten gav var viktig för det fortsatta arbetet och har lett till flertal förändringar när det gäller strukturplanen, till exempel kring trafikförsörjning av området och att ha en flexibel detaljplan och istället säkra kvaliteten genom avtal. Utöver att arbeta med detaljplan och tillhörande utredningar så utreder projektet förslag på tidplan och tillvägagångssätt för markanvisningar.

5.2.3 Andra pågående initiativ som bidrar till uppdraget

Det kommungemensamma området ”Hur kan vi bättre matcha den kompetens och arbetskraft som finns (hos medarbetare och Tyresöbor) i kommunen som en resurs för att kompetensförsörja kommunkoncernen och Tyresös näringsliv?” kommer kunna bidra till att uppnå målet om ett gott företagsklimat inom detta samt andra politiska uppdrag.

För uppdraget relevanta effekter som förväntas uppnås inom detta kommungemensamma område är:

Näringslivet i Tyresö uppfattar att företagsklimatet förbättrats och kommunen uppfattas som en värdefull samarbetspartner (gällande både etablering, tillväxt, utveckling och kompetenser).

Till exempel genom att: samarbetet mellan kommunkoncernen och näringslivet förbättrats, att frågan följs upp regelbundet, behovet av kompetens och resurser/bemötande/stöd för att bedriva företag tillgodoses.

Vi lyckas bättre matcha den kompetens och arbetskraft som finns (hos medarbetare och Tyresöbor) i kommunen som en resurs för att kompetensförsörja kommunkoncernen och Tyresös näringsliv.

Området arbetar mycket tillsammans med verksamheter inom arbetsmarknads- och socialförvaltningen, samt med gymnasiet och Tyresö komvux.

Bland annat pågå dessa initiativ:

- Kommunikationssatsningar för att hitta nya potentiella arbetsgivare att samarbeta med. Centrum för arbete och integration (CAI) kommer delta på Näringslivets dag den 16 oktober, dels för att medverka som utställare i syfte för att skapa kontakt med arbetsgivare men även för att dela ut Årets eldsjäl. Ett pris som vi instiftar som en del av det sociala hållbarhetsarbetet.
- Etablera ett företagsambassadörs-koncept som går ut på att skapa en företagsring av arbetsgivare i kommunen, som kan erbjuda studiebesök, praktik och anställningar för alla våra målgrupper.

- Återkommande handledarkurser för att ge arbetsgivare stöd i att ta emot olika målgrupper, samt deltagande på frukostträffar riktade mot näringslivet.
- De etablerade samarbeten som Tyresö gymnasium och Tyresö komvux har med det lokala näringslivet gällande APL- eller praktikplatser löper på och vårdas för att kunna fortsätta samarbetet. En struktur och form för ett fördjupat samarbete med input till verksamheterna från näringslivet behöver tas fram.
- Anpassning av SFI i kombination med yrkesinriktning genomförs på efterfrågan och vi behov, vilket förkortar vägen till egen försörjning.

5.3 Service, handläggning och kommunikation

I januari genomfördes en utbildning ”Vässa servicen” för medarbetare som har kontakt med företagare för en ökad förståelse för företagande, vikten av effektiv handläggning samt en serviceinriktad myndighetsutövning.

Servicen till potentiella nyföretagare ska stärkas. Samtal pågår med nuvarande avtalspartner och samarbetskommuner (Värmdö, Nacka) kring hur detta arbete ska bedrivas framåt. Vi vill se ett mer utvecklat och tillgängligt stöd till de potentiella företagarna.

Arbetet med att skapa en tydligare ”en väg in” för företagare har påbörjats internt. Plan finns för att involvera företagare i detta i ett tidigt skede.

5.3.1 Bygglov

I näringslivets nöjd-kund-index, som presenterades i april i år, höjdes resultatet för bygglov från 50 år 2022 till 73 för år 2023.

Stort fokus läggs nu på att utveckla servicen till och kommunikationen med både företag och privatpersoner. Hela bygglovsverksamheten har deltagit utbildningen ”Vässa servicen” och har fått utbildning i svåra samtal under våren.

Under hösten kommer företagare att bjudas in till ett frukostmöte tillsammans med mäklare.

5.3.2 Upphandling

Tyresö kommun har förbättrat sitt NUI för 2023, se redovisning 5.1 Resultat NKI och NUI. Det framgår att man upplever en ökad professionalism och kompetens hos de som arbetar med upphandling på Tyresö kommun jämfört

med tidigare år. Ökad transparens och öppenhet i dialogen med anbudsgivare efter att tilldelning har skett är en bidragande faktor till ett högre NUI-index.

Under året har det genomförts dialogmöten tillsammans med leverantörer, samt så kallade RFI (Request for Information), med syfte att ta lärdom av marknaden inför utformandet av upphandlingsdokument och kravspecifikationer. Förväntad effekt är mer effektiva och tillgängliga upphandlingar som är enklare för anbudsgivare att lämna anbud på. Det är också ett sätt att väcka marknadens intresse för Tyresö kommun samt ge leverantörer möjlighet att förbereda sig på att en upphandling kan bli aktuell inom kort.

Även upphandlingsverksamhetens medarbetare har genomgått utbildningen Vässa servicen.

5.3.3 Dialog

Aktiviteter för en aktiv dialog med näringslivet kring utvecklingen av Lindalshöjden har genomförts. Se ovan i avsnitt 5.2.2 Tillgång till mark och lokaler.

Politisk inriktning: Ordning och reda i ekonomin

T2 2024

Innehållsförteckning

Inledning	3
Politiskt uppdrag	3
Nuläge	3
Nyläge.....	4
Uppföljning	6

Inledning

För att möta följderna av den ekonomiska samhällsutvecklingen som vi nu ser kommer det krävas att vi fortsätter att arbeta aktivt med effektiviseringar. Samtidigt ska vi inte glömma grunduppdraget att leverera en välfärd med hög kvalitet till kommuninvånarna. Det kommer att kräva nya arbetssätt och former för samarbete

Politiskt uppdrag

Kommunen ska ha förmågan att anpassa verksamheten utifrån förändrade förutsättningar med bibehållen leveransförmåga, kvalitet och god arbetsmiljö. Arbetet med att säkerställa att skattemedel används optimalt ska fortsätta genom att aktivt arbeta med effektiviseringar och ständiga förbättringar. Kommunen ska arbeta för att upptäcka och förhindra välfärdsbrott.

Nuläge

Det finns en framtagen plan och process för en systematisk uppföljning som utifrån en samlad analys ger förutsättning till strategisk förflyttning. I arbetet som pågår används kommungemensamma principer kring planering och uppföljning. Ett resultat av detta är bland annat en förändrad behovs och omvärldsanalys som utgår från kommunen som helhet. Ett av resultaten är ett kommunplansförslag 2024 som tagit avstamp i årsredovisning 2022, prognos 2023 och omvärlds och behovsanalys 2024. Planering och uppföljning kommande år baseras på motsvarande arbetssätt. Detta ger förutsättningar för att anpassa verksamheten utifrån förändrade förutsättningar med bibehållen leveransförmåga, kvalitet och god arbetsmiljö nu och i framtiden. Arbetet med de kommungemensamma områdena och dess effektmål som identifierats kommer att analyseras och utvecklas ur ett ekonomiskt perspektiv.

Inom välfärdsområdet har flera forum genomfört kunskapshöjande insatser samt en arbetsgrupp är utsedd för att framför allt jobba med felaktiga utbetalningar.

Ekonomistaben har tagit fram en plattform för en löpande och strukturerad uppföljning av Tyresös ekonomiska förutsättningar ur ett mer långsiktigt perspektiv.

Nyläge

Kommunen ställer om planering, uppföljning och ekonomistyrning för att säkra god ekonomisk hushållning

T2

Omställningen av kommunens styrprocess inklusive ekonomistyrning från att ha varit en mer traditionell styrning till att bli mer tillitsbaserad har haft en intensiv fas under 2024. Dels har ekonomiuppföljningen under året haft fokus på en systematisk uppföljning som grundar nettokostnadsutveckling, planerade och nya åtgärder och dess effekter 2024 och kommande år (ormen) dels att planering av kommunplan 2025 har utgått från trender och förändringstryck i kombination med den samlade nettokostnadsanalysen. På chefsforum har samtliga chefer varit med att ta fram vilka områden och förändringstryck som bör lyftas till planeringsprocessen.

Kommunledningsgruppen har tagit fram såväl kommungemensamma som förvaltningsspecifika åtgärder vars effekter ger en gemensam bild över kommunens omställningsbehov och skapat förutsättning till ”tillsammans på sista raden”.

Tillsammans på sista raden innebär gemensamma arbetssätt och kommunövergripande perspektiv i planering och uppföljningsprocessen. Därför har ett nätverk med verksamhetsutvecklare från samtliga förvaltningar och controller startats som leds av kommunens ekonomidirektör och kommunstrateg där till exempel en kommungemensam nämndplansprocess tagits fram, men även gemensamma frågor som hur vi gör analyser, uppföljningar, nämndplaner och värderar och tolkar RKR:s rekommendationer som kom i maj 2024, så det finns en samsyn och likvärdighet i kommunen.

I ledarbrevsdialogerna som kommundirektören har med samtliga chefer har området budget och resultat varit utmärkande som utmanande för chefer och strategiska ledare.

Samtliga 140 chefers arbets- och förhållningssätt gällande ekonomistyrning och uppföljning har haft en halvdag i ämnet tillitsbaserad ekonomistyrning i den obligatoriska chefsutbildningen. Men även i utbildningen av nya chefer och inom satsningen för kommande chefer (ledarskapsakademin) har blocket ingått. Utvärderingar av insatserna som varit under året har visat på att chefer uppskattar att få en förståelse vad tillitsbaserad ekonomistyrning innebär kommunövergripande, förvaltningsövergripande och i dras verksamhet.

Kritik kring kommunens uppföljning av fördjupade revisionsgranskningar kom under början av året från såväl revisionen som politiker. Det har främst handlat om tidplaner som inte hålls, faktagranskning och brist på samordnade svar från kommunen. Utifrån detta har ett arbete pågått under våren med att kartlägga revisionsprocessen, både internt i kommunkoncernen och gränssnittet med revisionen. Utifrån detta har en reviderad process tagits fram och förbättringsåtgärder konkretiserats. Flertalet åtgärder har vidtagits under våren och

de senaste två fördjupade granskningarna har tidplaner hållits. Även för faktagranskning och samberedning av kommungemensamma granskningar har skett (till exempel granskningen av välfärdsbrott) vilket gett goda resultat i utvärderingen med Ernst & Young.

En ny riktlinje god ekonomisk hushållning har tagits fram där Tyresö kommuns finansiella mål fastställs och kommer utgöra en grund som syftar till att säkerställa en hållbar och långsiktig finansiell utveckling. Målen är formulerade utefter den finansiella ställning som Tyresö kommun behöver för att kunna möta utvecklingen av den med kommunala servicen. Förutom att följa verksamhetskostnader innefattar detta även investerings- och underhållsbehov i kommunens fastighets- och anläggningsbestånd samt övrig infrastruktur.

Investeringsprocessen ses över och förtydligas för att det lättare ska gå att se vilka beslut som tas var, samt när det definitiva beslutet tas. Gamla investeringsbeslut ska uppdateras med information om driftsrelaterade kostnader på kort och lång sikt. Investeringsrelaterad drift kommer från 2025 att budgeteras för att undvika stora avvikelser i utfall jämfört med budget. Även beslutade strategier som påverkar samhällsbyggnadsprocessen och dess kostnader ska genomlysas.

För att ge chefer och ledare bästa förutsättningar att få stöd i sin omställning har hela ekonomiavdelningen ställt om sina arbetssätt, det är ett arbete som påbörjats under 2023 och nu till T2 2024 gett resultat. Arbetet med att fokusera på åtgärder och dess effekter och att inget dramatiskt sker vid månadsskiftet har skapat bättre förutsättningar till analys, hitta nya åtgärder, samsyn i KLG samt en mer sammanhållen dialog med politiken.

Under perioden har fokus på arbetet för att upptäcka och förhindra välfärdsbrott i kommunen varit att bygga struktur för det fortsatta arbetet. En projektorganisation har skapats och en projektledare har utsetts. Uppdrag och fokusområden för projektet har tagits fram som kort kan sammanfattas till; framtagande av handlingsplan för det kommungemensamma arbetet, bygga strukturer för arbetet mot välfärdsbrott, ge stöd till förvaltningarna samt framtagande av utbildningar och kunskaphöjande insatser i frågan.

Tillitsfull ekonomistyrning bygger på att politik och tjänstepersoner har tillsammans förändrat styrningen. Därför har de strategidagar som genomförts under 2024 haft just tillitsfull ekonomistyrning med på agendan på olika sätt, samt rent praktiskt hur kommunens omställning från att vid varje årsskifte nya äskanden med hög detaljeringsnivå till att inget magiskt händer vid årsskiftet (ormen). För att kommunledningsgruppens arbete ”tillsammans på sista raden” ska ge verkan och varje skattekrona arbete effektivt för tyresöborna är det avgörande att politisk styrning möjliggör detta. Vilket syns i förändrad kommunplan och uppföljning.

Har etablerat en tillitsbaserad dialog med CSG för att skapa förutsättning till en gemensam bild över kommunens omställningsbehov.

Uppföljning

Utifrån beskrivning av nyläge ovan är bedömningen att uppdraget genomförts enligt plan och kommer att levereras i tid.

Politisk inriktning: Ökad självförsörjandegrad

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Politiskt uppdrag	3
3	Nuläge.....	3
3.1	Arbetslösheten i Tyresö.....	3
3.2	Utveckling ekonomiskt bistånd i Tyresö.....	4
4	Nyläge.....	4
5	Uppföljning tertialrapport 1	6
6	Uppföljning tertialrapport 2	8
	Resultat.....	9

1 Inledning

Tyresö kommunkoncern har i fyra målområden konkretiserat vad som är viktigt att uppnå för att kommunen ska röra sig i rätt riktning mot visionen. Till varje målområde finns konkretiserade mål och indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Det finns även politiska uppdrag kopplade till målen. Det är uppdrag som verksamheten ska arbeta särskilt med för att uppnå målen.

2 Politiskt uppdrag

Insatserna för särskilt utsatta grupper långt från arbetsmarknaden ska även fortsatt vara prioriterat i Tyresö och självförsörjandegraden ska öka.

Den resurs som finns i Tyresö kommun i form av människor som står utanför arbetsmarknaden utvecklas i nära samarbete mellan näringslivet och kommunen utifrån näringslivets behov av kompetens, så att anställningsbarheten i den gruppen ökar.

3 Nuläge

3.1 Arbetslösheten i Tyresö

Utsikterna på arbetsmarknaden har försvagats. I januari 2024 är andelen arbetslösa i Tyresö 5,2 procent, att jämföra med riket där arbetslösheten uppgår till 6,8 procent. För kvinnor är andelen arbetslösa i kommunen 4,7 procent, medan den för män är något högre – 5,6 procent.

Skillnaderna ökar i åldersgruppen 18–24 år, där arbetslösheten är nästan dubbelt så stor för män (9 procent) som för kvinnor (4,8 procent). När det gäller utrikesfödda är 11,6 procent arbetslösa i januari, vilket är klart under rikssnittet på 15,4 procent. Arbetslösheten bland utrikesfödda i kommunen är relativt jämt fördelad mellan kvinnor och män.

Den pågående lågkonjunkturen fortsätter att ge avtryck under 2024, även om effekten på arbetsmarknaden troligen inte blir så stor. Arbetsförmedlingen räknar endast med en svagt stigande arbetslöshet under året. Den ekonomiska nedgången slår hårdast mot de grupper som redan idag står längst ifrån arbetsmarknaden. Den ökande arbetslösheten syns tydligast i storstadsregionerna där den privata tjänstesektorn är stor.

Antalet som varit arbetslösa mer än 24 månader har minskat något i Tyresö. Målgruppen har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden och behöver mer stöd av andra myndigheter. Vården, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ställer idag högre krav som individerna har svårt att leva upp till.

3.2 Utveckling ekonomiskt bistånd i Tyresö

Under 2023 minskade kostnaderna för ekonomiskt bistånd från nästa 28 miljoner kronor 2022 till lite drygt 24 miljoner kronor 2023.

Antalet hushåll som får ekonomiskt bistånd i Tyresö har minskat under de senaste åren, från 267 hushåll i januari 2022 till 208 hushåll i januari 2024. Dock är det en viss ökning av genomsnittsbeloppet per hushåll. Troligen beror detta på ökade kostnader för hyra, el och andra löpande utgifter.

Antalet barn i hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat kraftigt, från 142 barn i januari 2022 till 89 barn i januari 2024.

Detta kan delvis förklaras av förändrade arbetssätt på förvaltningen. För att förhindra att personer som inte har rätt till bistånd får försörjningsstöd, görs idag en grundlig utredning redan vid första kontakten med enheten för ekonomiskt bistånd. Av den anledningen har mottagningsfunktionen förstärkts med en tjänst. Det upprättas individuella handlingsplaner som tydliggör förutsättningarna för att få ekonomiskt bistånd samt vilket stöd klienter kan förvänta sig.

4 Nyläge

Inom 1–2 år:

- En effektiv och fungerande samverkan mellan Enheten för ekonomiskt bistånd och Centrum för arbete och integration

Samverkan mellan Enheten för ekonomiskt bistånd och Centrum för arbete och integration sker både strategiskt och operativt. Enhetschefer och gruppleddare träffas kontinuerligt för att hitta gemensamma aktiviteter och insatser för att effektivisera våra processer så att fler kommer vidare till egen försörjning. Även handläggarna och vägledarna på enheten träffas varje månad för att följa upp deltagare/klienter och se till att vi har en gemensam handlingsplan för individen.

- Arbetssättet har spridit sig till det lokala näringslivet och det finns en efterfrågan på personer från kommunen

Centrum för arbetet och integration har ökat antalet skyddade anställningar för att fler som står långt från arbetsmarknaden ska komma vidare till arbete.

Då kommunen är den största arbetsgivaren i Tyresö är kommunens egen förmåga att ta emot personer som står längre från arbetsmarknaden en viktig del i att öka sysselsättningen. Centrum för arbete och integration är tillsammans med ledartröjorna delaktig i att ta fram ett paket för att fler ska få komma ut i en anställning i kommunen. Arbetsgivargruppen på enheten har hjälp till att ta fram förslag på process för att fler verksamheter och enheter i kommunen ska ta emot arbetslösa kommuninvånare.

Enhetens arbetsgivargrupp har över tid arbetat upp ett bra nätverk med arbetsgivare i kommunen och utanför. Planen är att göra en större kommunikationssatsning för att synliggöra arbetet och på så sätt öka tillgången till fler arbetsplatser.

- Handläggare arbetar utifrån evidensbaserade metoder

Centrum för arbete och integration jobbar aktivt med metoden supported employment som syftar till att hitta individanpassade lösningar där handläggaren finns med i hela processen från start till slut.

Förvaltningen möter en allt mer belastade målgrupp som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden och som behöver mer stöd av andra myndigheter. Dock är det svårt för dessa personer att få stöd och hjälp via vården, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen då dessa ställer högra krav som individerna har svårt att leva upp till. På Centrum för arbete och integration finns case managers som arbetar aktivt med att få till samordningen kring individer som står långt från arbetsmarknaden. Under våren kommer verksamheten att via projektmedel stärka upp med ytterligare en case manager på halvtid.

- Utveckla aktiviteter och insatser utifrån målgruppens behov

Centrum för arbete och integration fortsätter utveckla Jobbsteget, en aktivitet som syftar till att öka kraven på att personerna aktivt söker jobb och följer den planering som gjorts med socialsekreteraren på Enheten för ekonomiskt bistånd. Under våren utökas Jobbstegets tider för att anpassa till de olika språknivåerna som målgruppen har.

Under våren har ett arbete påbörjats för att identifiera hur verksamheterna kan ställa om för att bli ännu bättre på att möta behoven hos målgruppen. Det gäller att hitta en balans där verksamheterna kan ta emot personen med stora stödbehov och samtidigt ha meningsfulla arbetsuppgifter.

- Enkla processer och flöden mellan ekonomiskt bistånd och Centrum för arbete och integration

Under våren ska enheterna förtydliga processerna för att förbättra samverkan. Det kommer att skapas en arbetsgrupp som kommer att se över och förtydliga rutiner/riktlinjer för ökad förståelse och samsyn i ärenden. Arbetsgruppen kommer att titta på rutiner vid uppstart, uppföljning och avslut.

- Individuppföljning och handlingsplaner för alla klienter

Arbetet med handlingsplaner har utvecklats för att möjliggöra delaktighet för den enskilde samt tydliggöra vilka rättigheter och skyldigheter personen har mot vägen till egen försörjning.

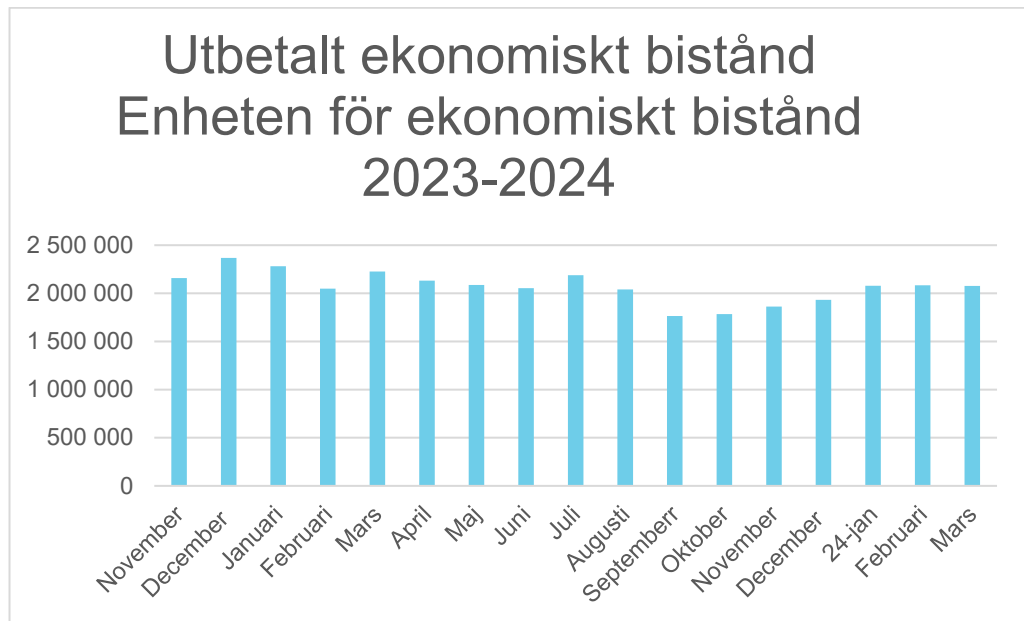
På enhetens för ekonomiskt bistånd pågår ett arbete med att effektivisera det befintliga verksamhetssystemet, förbättrade åtgärder inom handläggning, utvecklad e-tjänst samt arbete för att underlätta för medborgarna att ansöka digitalt. Framöver kommer studiebesök att ske hos socialtjänster som redan idag arbetar mer digitalt och med automation.

5 Uppföljning tertialrapport 1

- Antalet långtidsarbetslösa har minskat

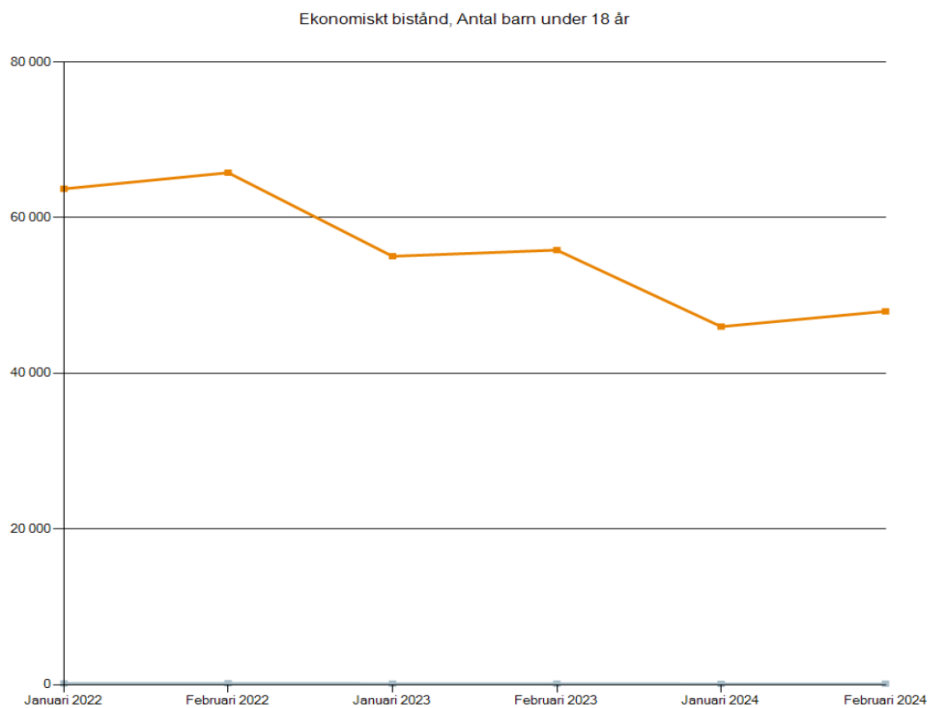
I och med en osäker arbetsmarknad har långtidsarbetslösheten ökat något. I mars 2023 var antalet som varit arbetslösa i mer än 12 månader 469 och i år 2024 i mars var antalet 474. Dock har Tyres en lägre ökning jämfört med övriga länet..

- Kostnaden för ekonomiskt bistånd fortsätter ligga lågt efter förra årets kraftiga nedgång.

- Färre barn lever i familjer med ekonomiskt bistånd

Vi ser att det fortsätter vara färre barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd. Under samma februari 2022 var det 152 barn, 2023 116 barn och nu 2024 i februari var det 94 barn.

- Färre som återaktualiseras hos ekonomiskt bistånd

Antalet återaktualiseringar har varit något högre jan-mars och ligger på ca. 6 ärenden per månad. Orsaken har varit att medborgaren inte fått en fast tjänst och därför återkommit till kommunen för stöttning. Det har varit en osäker arbetsmarknad vilket resulterat i att de med osäkra anställningar riskerar i högre utsträckning bli av med jobbet.

6 Uppföljning tertialrapport 2

Inför hösten har förvaltningen arbetat med att stärka verksamheten för att kunna leva upp till de krav som sysselsättningsplikt/arbetsplikt kommer att innebära. Följande satsningar har gjorts:

Jobbsteget 2.0

Målgrupp

Individer som idag saknar arbete och/eller sysselsättning ska erbjudas ett större sammanhang med ett tydligt strukturerat program.

Syftet

Syftet med verksamheten är att individen ska närma sig ett utträde på arbetsmarknaden genom språkstärkande och jobbförberedande aktiviteter.

Parallellt med insatsen så arbetar arbetsvägledare med att få ut individen på praktik/arbetsträning/anställning.

Innehåll

Dagligt individuellt jobbsök

CV-skrivning och personligt brev (individuell rustning)

Intervjuträning

Arbetsmarknads- och samhällsinformation

Jobbfrämjande aktiviteter så som arbetsplatsbesök, jobbmässor och yrkesfilmer

Föreläsare t.ex. budget- och skuldrådgivare, arbetsterapeut, hälsa, arbetsrätt

Stärkt arbetsgivararbetet

Flera kommunikationssatsningar görs för att hitta nya potentiella arbetsgivare att samarbeta med. Centrum för arbete och integration (CAI) kommer delta på Näringslivets dag 16 okt. dels för att medverka som utställare i syfte för att skapa kontakt med arbetsgivare men även för att dela ut Årets Eldsjäl. Ett pris som vi instiftar som en del av det sociala hållbarhetsarbetet.

Planer finns att etablera ett Företagsambassadörs koncept som går ut på att skapa en företagsring av arbetsgivare i kommunen, som kan erbjuda studiebesök, praktik och anställningar för alla våra målgrupper.

CAI erbjuder återkommande handledarkurser för att ge arbetsgivare stöd för att ta emot olika målgrupper. Den grupp inom CAI som arbetar mot arbetsgivare kommer även att delta på kommande frukostträffar som näringslivschefen arrangerar.

Gemensamt arbetssätt

Förvaltningen ser över arbetssätten och tydliggör processen för deltagares väg ut mot arbete. CAI och enheten för ekonomiskt bistånd arbetar mot en gemensam målbild som handlar om snabbaste vägen ut till egen försörjning. Arbetet med att digitalisera ekonomiskt bistånd intensifieras, vi har nu en samordnare som har ett prioriterat uppdrag att införa nya arbetssätt mot e-ansökan och automatiserat försörjningsstöd.

TySa

Den nystartade verksamheten i JobbVerkets tidigare lokaler skapar nya möjligheter att möta aktivitetsplikten och fler platser till personer som behöver komma ut i arbetsträning, praktik och skyddad anställning.

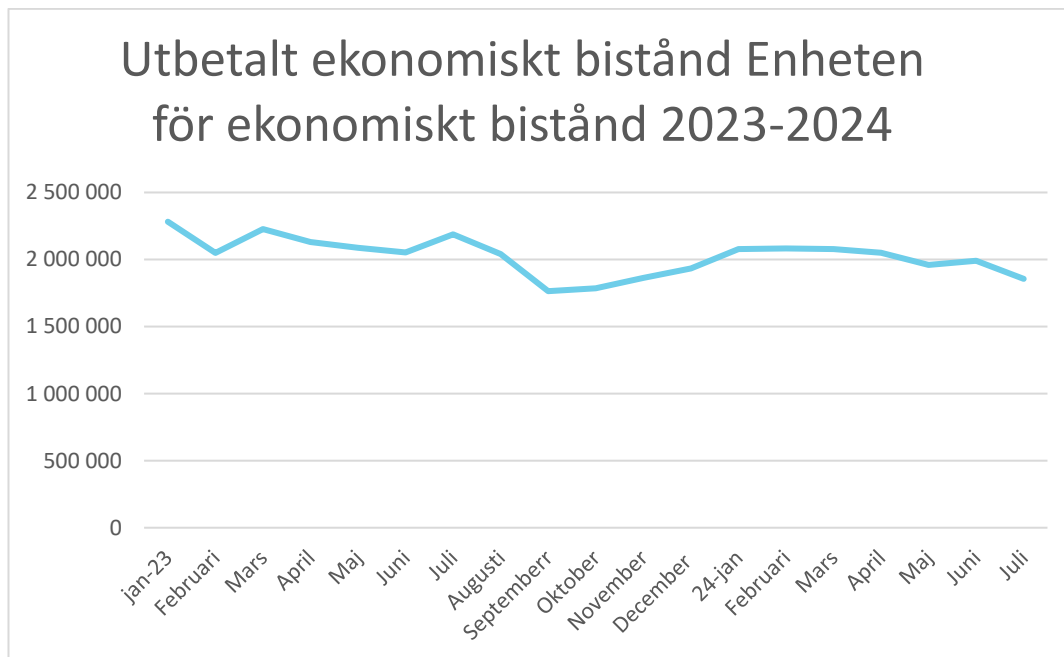
Resultat

- Antalet långtidsarbetslösa har minskat

I och med en osäker arbetsmarknad har långtidsarbetslösheten ökat något. I juni 2023 var antalet som varit arbetslösa i mer än 12 månader 454 och i år 2024 i juni var antalet 498. Vi ser dock att antalet personer som varit arbetslösa mer än 24 månader sjunker något. Prognoserna är att arbetsmarknaden kommer att återhämta sig till årsskiftet.

- Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har minskat

Kostanden för ekonomiskt bistånd fortsätter ligga lågt, vilket framgår av bilden nedan.

- Färre barn lever i familjer med ekonomiskt bistånd

Vi ser att färre barnfamiljer har ekonomiskt bistånd. Under maj 2024 var det 133 barn som lever i hushåll som har ekonomiskt bistånd och i augusti är det 100 barn.

- Färre som återaktualiseras hos ekonomiskt bistånd

Antalet hushåll som återaktualiseras har varit något högre januari till april, uppgick då till fem hushåll per månad. Under maj till augusti har endast ett hushåll per månad varit återkommande.

Grön= uppdraget genomförs enligt plan och kommer levereras i tid, Gul= uppdraget är påbörjad men går inte enligt plan eller riskerar att inte levereras i tid

Röd= uppdraget är inte påbörjad.

Vid rött och gult, kommer även finnas kommentar om orsak samt vidtagna åtgärder

Politisk inriktning: Ökad trygghet m.m

1 Inledning

Tyresö kommunkoncern har i fyra målområden konkretiserat vad som är viktigt att uppnå för att kommunen ska röra sig i rätt riktning mot visionen. Till varje målområde finns konkretiserade mål och indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Det finns även politiska uppdrag kopplade till målen. Det är uppdrag som verksamheten ska arbeta särskilt med för att uppnå målen.

2 Politiskt uppdrag

Barn och ungas upplevelse av trygghet, tillhörighet och välmående ska öka, under hela dygnet i hela Tyresö. Den psykiska ohälsan ska minska. Behovsstyrd utveckling av välfärdsteknologin ska bidra till att äldre och personer med funktionsnedsättning i Tyresö upplever en ökad trygghet, även när andelen äldre ökar samtidigt som personer i yrkesför ålder minskar.

- Barn och ungas upplevelse av trygghet, tillhörighet och välmående ska öka, under hela dygnet i hela Tyresö.
- Den psykiska ohälsan ska minska.
- Behovsstyrd utveckling av välfärdsteknologin ska bidra till att äldre och personer med funktionsnedsättning i Tyresö upplever en ökad trygghet.

3 Nuläge

- Barn och ungas upplevelse av trygghet, tillhörighet och välmående ska öka, under hela dygnet i hela Tyresö.

I årsredovisning 2023 framkommer att barn och unga i Tyresö generellt är trygga och välmående. Trots utvecklingen i samhället.

Genom kommunövergripande nätverk och den gemensamma lägesbilden kartläggs och delas information inom och mellan förvaltningar och med externa parter i syfte att upptäcka och förebygga i tidiga skeden.

Det finns en rad utomhusaktörer som arbetar för att skapa en god dialog och relationsbyggande med framförallt ungdomar. Bland dem finns fältassistenter, väktare, uppsökande fritidsledare och föreningsvärdar.

Arbetet med att införa metoden SSPF har startat och syftar till att skola, socialtjänst, polis och fritid samverkar runt individer eller grupper för att verka brotts- och drogförebyggande. En trygg skolgång är en viktig friskfaktor och där genomförs ett strukturerat likabehandlingsarbete.

Vi har ett rikt föreningsliv i Tyresö, och t.ex. genomför Kulturskolan och Fritidsgårdarna uppsökande verksamhet för att nå ännu flera för en

meningsfull fritid. Gratis lovaktiviteter erbjuds varje lov. Samarbeta med Passalen har startat upp, för ökad tillgänglighet.

Skolor och fritidsgårdar vittnar om en ökad normalisering kring våldet och en förändring kring flickors delaktighet som mer synliga aktörer. Polis och andra samhällsaktörer vittnar om en förändring i rekrytering till kriminella nätverk, både att det går lägre ner i åldrarna, så lågt som nioåringar, samt att rekryteringsprocessen går fortare och har ändrat karaktär. När man tidigare kunnat urskilja en långsammare kedja av oro för en individ kan man nu påträffa nyrekryterade barn som inte finns bakåt i tiden varken hos polis eller socialtjänst.

Viktigt att rikta särskilt stöd och information lättillgängligt för särskilt sårbara grupper. Personer med funktionsnedsättningar och äldre är exempel på identifierade särskilt sårbara grupper som kan befinna sig i beroendeställning till en anhörig eller annan person.

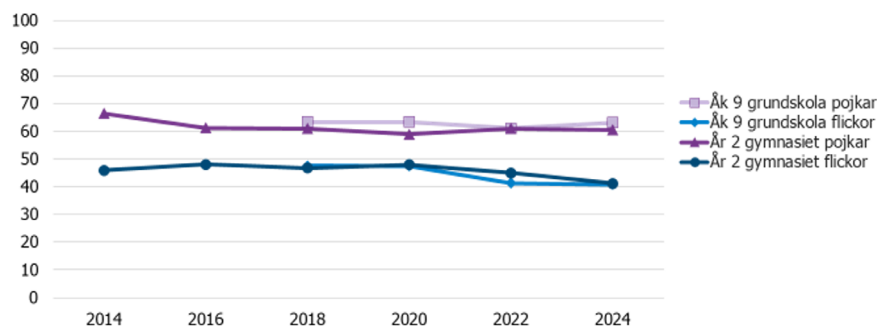
Våld inom familjen, psykisk ohälsa och alkohol- och narkotikamissbruk är framträdande i de orosanmälningar som inkommit till socialtjänsten under 2023, vilket inte skiljer sig nämnvärt från 2022. Dock syns en ökning av unika personer som orosanmälningarna har berört, och ett ökat antal anmälningar sedan föregående år.

Stockholmsenkäten är en enkät som går ut till årskurs 9 och år 2 på gymnasiet vartannat år, och hade i år en svarsfrekvens på 80 % vilket är mycket högt. Enkätens resultat för 2024 (hemkommun, dvs ungdomar skrivna i Tyresö kommun) visar att allt färre upplever sig utsatta för brott och att tryggheten blivit bättre. Störs skillnad syns bland både flickor och pojkar i år 2, med 76 procent 2020 till 87 procent 2024 som känner sig mycket eller ganska trygga.

Stockholmsenkäten visar även att fler flickor än pojkar har blivit utsatt för mobbning, och över hälften av flickorna i åk 9 har fuskat på läxförhör eller prov.

Pojkar skattar sin psykiska hälsa bättre än flickor. En svag minskning syns på den goda psykiska hälsan bland flickor, men sett över tid är kurvan relativt stabil.

God psykisk hälsa Index

God psykisk hälsa är ett sammanslaget mått, index, som redovisar hur eleverna har besvarat flertalet frågor. Svarens lägsta värden representerar ett positivare resultat. Följande frågor ingår: 'Hur ofta har du haft huvudvärk detta läsår?', 'Hur ofta har du under detta läsår haft "nervös mage" (t ex magknip, magkramp, orolig mage, illamående, gaser, förstoppning eller diarré)?', 'Hur ofta har du under detta läsår haft svårt att somna?', 'Hur ofta har det hänt under detta läsår att du sovit oroligt och vaknat under natten?'

- Den psykiska ohälsan ska minska.

I Tyresö skattas 83,6 procent av invånarna mellan 16 och 84 år ha ett gott psykiskt välbefinnande.¹ Det är lägre än snittet för riket som är 86,1 procent. Även jämfört med Stockholms läns kommuner ligger Tyresö bland kommunerna med lägre psykiskt välbefinnande. Tyresö är en av de kommuner med invånare mellan 16 och 84 år som uppger känna en allvarlig psykisk påfrestning (11,7 procent jämfört med 8,7 procent i riket).² Även jämfört med Stockholms läns kommuner ingår Tyresö i de kommuner med hög andel invånare med allvarlig psykisk påfrestning. 45 procent av invånarna i Tyresö mellan 16 och 84 besväras av ängslan, oro och/eller ångest och 18,8 procent känner sig stressade.³ Även dessa siffror skiljer sig negativt jämfört med riket i stort och med Stockholms läns kommuner.

Den yttersta konsekvensen av stort psykiskt lidande är suicid. Varje år tar ca. 1 500 personer sitt liv i Sverige, varav ca. 4 är hemmahörande i Tyresö kommun. Under perioden 2010-2021 tog 48 personer sina liv i Tyresö. Åldersfördelningen liknar den man kan se för hela riket, där personer 45+ år har de högsta självmordstalen och personer i åldern 15 till 25 år har de lägsta. Även könsfördelningen liknar den för hela riket, med en övervikt för män (60,4 procent män och 39,6 procent kvinnor).⁴

¹ Kolada ID: U01473 (Folkhälsomyndigheten, Hälsa på lika villkor (HLV) samt Liv & Hälsa (LH), statistik för år 2022).

² Kolada ID: N01452 (Folkhälsomyndigheten (HLV), statistik för år 2022).

³ Kolada ID: U01472 (Folkhälsomyndigheten (HLV), statistik för år 2022).

⁴ Nationellt centrum för suicidforskning och prevention (NASP). Uppgifterna har hämtats från Socialstyrelsens Dödsorsaksregister, och bearbetats av NASP. Självmord definieras i det här underlaget som dödsfall där den suicidala avsikten är säkert fastställd (säkra självmord) samt med oklar avsikt (osäkra självmord). Statistiken avser personer som var 15 år eller äldre då

Antalet suicid per 100 000 invånare (det så kallade självmordstalet, SM-tal) i genomsnitt var 10,9, vilket är lägre än i riket som under samma period hade ett SM-tal på 19,5. Det genomsnittliga SM-talet för Tyresö under perioden (10,9) är dock statistiskt signifikant mindre än motsvarande genomsnittliga SM-tal för hela riket (18,5).

Kommunen arbetar på olika sätt i en mängd olika verksamheter med att direkt eller indirekt med att stärka de skyddsfaktorer som främjar den psykiska hälsan. Kommunens arbete som är direkt kopplad till den nationella satsningen att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa samt suicid ligger inom projektet god och nära vård. Under hösten revideras suicidhandlingsplanen med aktiviteter som främjar psykisk hälsa på ett universellt, selektivt och indikerat plan (utöver det som genomförs inom ramen för kommunens ordinarie verksamheter). Arbetsgruppen kommer att träffa representanter från Gläntan, Nationell samverkan för psykisk hälsa (NSPH) lokalförening i Tyresö, för att kunna få input från brukarorganisationen.

Inom projektet god och nära vård fortlöper arbete med att förbättra och stärka samverkan mellan kommunens omsorg och regionens hälso- och sjukvård. Med en stark vårdkedja undviker vi att människor faller mellan stolarna, och personer med psykisk ohälsa och kommunen och regionen kan bättre samverka kring uppsökande stöd till olika riskgrupper.

För att stärka kunskapen hos medarbetare i kommunen som ofta kommer i kontakt med medborgare, har utbildningen *Första hjälpen till psykisk hälsa – MHFA* (Mental Health First Aid) getts till medarbetare som arbetar medborgarnära. Utbildningen stärker inte bara kunskaper i hur man upptäcker och bemöter personer med psykisk ohälsa och suicidrisk, utan bidrar även till att förändra negativa attityder och stigmatisering kring psykisk ohälsa.

Ledartröjorna arbetar med det kommundemensamma området *Hur kan vi sudda ut åldrar och istället fokusera på att tillsammans möta invånarnas behov?* Just ofrivillig ensamhet är en stor riskfaktor för psykisk ohälsa varpå arbetet är en viktig del i att uppnå det politiska uppdraget.

Även flera av de satsningar inom välfärdsteknologin som redovisas nedan syftar till att stärka den psykiska hälsan hos de äldre medborgarna i Tyresö.

- Behovsstyrd utveckling av välfärdsteknologin ska bidra till att äldre och personer med funktionsnedsättning i Tyresö upplever en ökad trygghet.

Kommunen har idag flera digitala satsningar som arbetats med under olika tidsperioder, exempelvis digitala trygghetslarm som har funnits i

statistik kring de få personer som begått självmord i åldern 0-14 år brukar inte redovisas i sådana här sammanhang.

kommunen under en lång tid, där larmen är kopplade till en digital plattform som visar statusen på larmen, vilket gör att om ett larm skulle sluta fungera så blir hemtjänsten uppmärksam på det snarast och kan åtgärda felet.

Kommunen har bredd infört digital tillsyn nattetid, med hjälp av kameror så utförs tillsynen digitalt och larmcentralen meddelar hemtjänstens nattpatrull vid avvikelser som då utför ett fysiskt besök vid behov. Detta för att inte störa nattsömnerna för enskilda personer som endast behöver tillsyn.

Kommunen har även sedan oktober 2023 tagit över all larmhantering i egen regi. Larmhantering i egen regi har medfört en effektivare larmutryckning, mindre fel vid administrering och byten av utförare, enklare handläggning med bara en utförare och framförallt ökad trygghet och kontinuitet i larmutryckningarna där personal som endast arbetar i larmteamet har spetskompetens.

Insatsen inköp har bredd införts. Detta skapar mer delaktighet i utförande av insatsen då den enskilde kan tillsammans med sin hemtjänstpersonal göra matvarubeställningar. Det nya arbetssättet skapar ett mer jämlikt utbud oavsett vart du bor i kommunen och det skapar mer trygghet för den enskilde då inga pengar eller kontokort behöver lämnas ut.

Välfärdsbibliotek har öppnat sina dörrar, där äldre medborgare i kommunen kan låna teknik för att lära sig mer innan de köper in egna saker. Syftet med välfärdsbiblioteket är att minska det digitala utanförskapet och skapa mer självständighet hos de äldre medborgarna vilket i sig kan skapa mer trygghet.

Pilot – Appen Tyresö för mig testas just nu i en grupp om 50. Appen testar nya kommunikationsvägar och hälsofrämjande aktiviteter där man även ser över möjligheter till digital träffpunkt i samma tjänst.

Pilot - GPS-klockor har testats med framgång. GPD-klockan kommer ingå i upphandling av larmportfölj med ytterligare tillbehör. Det är en del av de trygghetsskapande åtgärder man som enskild person kan få i ordinärt boende vid behov.

4 Nyläge och fokus framåt

- Barn och ungas upplevelse av trygghet, tillhörighet och välmående ska öka, under hela dygnet i hela Tyresö.

Utfallet i Stockholmsenkäten förbättras gällande ungas upplevelse av trygghet, tillhörighet och välmående.

Åtgärder för att förbättra resultatet går enligt plan i ett systematiskt arbete med en framtagna åtgärdsplan, i linje med lagen Kommuner mot brott.

- Den psykiska ohälsan ska minska.
Revidering av suicidhandlingsplanen pågår och kommer omfatta aktiviteter som främjar psykisk hälsa på ett universellt, selektivt och indikerat plan.
Fortsatta utbildningssatsningar för öka medarbetares kunskaper i hur man upptäcker och bemöter personer med psykisk ohälsa och suicidrisk, samt även bidrar till att förändra negativa attityder och stigmatisering kring psykisk ohälsa.
Ledartröjornas uppdrag vars syfte är att stärka hälsa och välbefinnande inom alla åldrar i kommunen.
Fortsatt utveckling av välfärdsteknologi som stärker den psykiska hälsan hos äldre.

- Behovsstyrd utveckling av välfärdsteknologin ska bidra till att äldre och personer med funktionsnedsättning i Tyresö upplever en ökad trygghet.
Fokus framåt är att förvalta de nya implementerade verksamheterna och arbetssätten samt att bredd införa de pilotprojekt som pågår just nu.

Tyresö för mig appen ska bredd införas under 2025 efter projektets slut, det är en app som verkar hälsofrämjande med träningstips, kosttips och en överblick över ditt dagliga schema. Appen har möjligheter till monitorering med hjälp av sensorer för att verka preventivt och även viss funktionalitet som skulle passa en digital träffpunkt.

Digital träffpunkt ska införas för att minska ofrivillig ensamhet och för att nå personer som fysiskt inte kan ta sig till kommunens träffpunkt Kopp och Själ men även som ett alternativ om man pga. sjukdom eller dåligt väder inte kan medverka på träffpunkten.

Larmportfölj med olika larmtillbehör som du kan koppla till trygghetslarmet, exempelvis GPS-klockor, dörrlarm och rörelselarm. Larmportföljen tas fram för att öka tryggheten för personer som vill bo kvar hemma med ett större vårdbehov.

Nätverk mot ofrivillig ensamhet med kopplat AI-stöd. Ett samlat nätverk i kommunen där alla parter gemensamt samarbetar mot ofrivillig ensamhet och lotsar personer till rätt verksamhet vid behov. AI-stöd kommer att kopplas till detta för att enkelt kunna erbjuda rätt stöd till personer utan att behöva manuellt leta runt på hemsidor m.m. Projektansökan skickas till Familjen Kamprads stiftelse under Hösten 2024.

Digitala lås ses över, de ger spårbarhet via loggar genom att logga vem som öppnade dörren, när den öppnades och stängdes. Digitala lås förenklar också för personalen som inte behöver lägga restid på att

hämta nycklar inför besök hos enskilde. Larmuttryckningen skulle också gå snabbare, istället för att lägga tid på onödiga resor, kan personalen mer skyndsamt tillgodose den enskildes behov.

Sensorer i ordinärt boende håller på att utvecklas för fullt just nu, med hjälp exempelvis rörelsemönster kan man redan nu förebygga fall. På särskilda boenden finns denna lösning redan och Tyresö kommun bevakar nu möjligheterna i ordinärt boende.

5 Uppföljning T2

- Barn och ungas upplevelse av trygghet, tillhörighet och välmående ska öka, under hela dygnet i hela Tyresö.

Styrgruppen för ETG (Ett tryggare Granängsringen) har utökats för att möta behovet utifrån det eskalerade våldsläget, vilket resulterat i en handlingsplan med åtgärder. En än mer allomfattande åtgärdsplan är även framtagen i linje med lagen Kommuner mot brott och hanteras via kommunledningsgruppen för samordning.

Under 2024 har flera kunskapshöjande insatser genomförts, bland annat föräldraskapsstöd, våldsförebyggande program gentemot femteklassare samt "Tonårsresan" - en busstur för tonårsföräldrar med kunskapshöjande information från polis och kommun i samarbete med Nobina.

En öppen kväll "För våra unga i Tyresö" genomfördes i samverkan mellan socialtjänst, fritid, skola och polis i syfte att informera och föra dialog om det förebyggande arbetet med vårdnadshavare och andra vuxna kring barn och ungdomar. Preventiv kommunikation, särskilt gentemot vårdnadshavare och andra vuxna runt barn och ungdomar har tagits fram och sprids utifrån ett årshjul via V-klass.

Ett aktivt arbete har bedrivits för att motverka den öppna drogsenen på Granängsringen, bland annat genom att öppna en allaktivitetslokal samt aktivera platsen med feriearbetare, fysisk planering samt evenemang och aktiviteter.

Riskbedömningsmodellen Signs of Safety har fortsatt implementerats hos Arbets- och socialförvaltningen.

I flera skolor i Tyresö kommun har ett så kallat toleransprojekt startat upp i årskurs åtta. Det är flera skolor som deltar, med avsikt att sprida till ytterligare skolor. Toleransprojektet har syftet att öka förståelsen för människors lika värde, reflektera över sin egen och andras sociala roller och på så sätt hjälpa åttondeklassarna att hitta sin plats i samhällsgemenskapen.

Avhopparverksamheten har under senaste året utökats till att kunna ta emot minderåriga, sprunget av att kriminalitet gått ner i åldrarna.

Alla skolor, samt en del förskolor, har nu kameror utomhus, och två skolor har även kameror invändigt.

Ett pilotprojekt med ordningsvakter i Stadsparken med omnejd startade den 19 augusti och ska verkställs fram till den 15 oktober 2024 i syfte att motverka ordningsstörningar på platsen och på så vis öka tryggheten lokalt. Ordningsvakterna är verksamma samtliga veckodagar under eftermiddagar och kvällar.

- Den psykiska ohälsan ska minska.
Utbildningen *Första hjälpen till psykisk hälsa – MHFA* (Mental Health First Aid) har genomförts under perioden och kommer fortgå under året. En struktur för samverkan kring hälso- och sjukvård och omsorg i Tyresö kommun har tagits fram för att stärka och utveckla den lokala samverkan mellan parterna.
Appen Tyresö för mig som redovisas nedan bidrar till att stärka den psykiska hälsan hos äldre medborgare i Tyresö.
- Behovsstyrd utveckling av välfärdsteknologin ska bidra till att äldre och personer med funktionsnedsättning i Tyresö upplever en ökad trygghet.

Piloten/Appen Tyresö för mig har gett möjligheter till fler kontaktvägar för våra äldre i kommunen samtidigt som den erbjuder hälsofrämjande aktiviteter och har gett en ny typ av trygghet genom kontakt med digital undersköterska.

Digitalt utförande av Inköp i hemtjänsten ger en möjlighet till ett mer jämlikt utbud vart man än bor i kommunen, samt mer möjlighet till delaktighet i insatsen. Ger dessutom trygghet i form av att det inte längre sker någon kontanthantering eller utlämning av betalkort.

Välfärdsbiblioteket har startat upp med utlåning av teknik och informationssatsningar kring trygghet på nätet, informationsblad har tagits fram som en del av välfärdsbibliotekets arbete och samarbete med kommunens Informationssäkerhetssamordnaren har inletts, han kommer att besöka digitala bryggan för att informera de besökarna och stärka tryggheten på nätet.

Bedömningen för uppdraget bedöms som grönt.